

IZ GENERALNE KURIJE

Pismo Generalnog ministra i Generalnog definitorija o svetkovini Sv. Franje 2008.....	127
---	-----

IZ PROVINCJALATA

Okružno pismo generalnog vizitatora fra Matije Korena člana Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda.....	132
Raspored vizitacije	135
Što treba pripremiti za kanonski pohod.....	137
Glasačke skupine.....	140
Molitve i zazivi za Provincijski kapitul 2009.....	145

IZ TAJNIŠTVA

Izveštaj s definitorijalnog sastanka održanog na Visovcu 2. rujna 2008.	146
Slavljenje Provincijskog kapitula	147
Položili jednostavne zavjete.....	147
Primljeni u novicijat.....	147
Položili svečane zavjete	148
Molitve i zazivi za Generalni kapitul 2009.	148
Napustio Zajednicu	150

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE

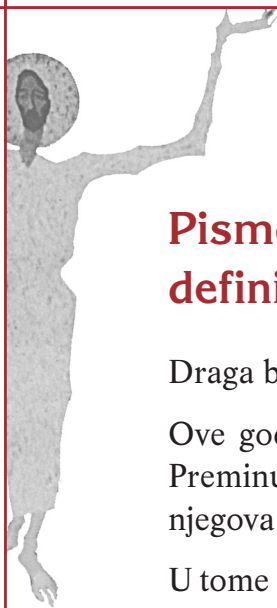
Svećeničko i đakonsko ređenje u Imotskom.....	151
Mlada misa fra Mije Šabića	151
Obiteljski susret u Zaostrugu	152
Izveštaj o materijalnim radovima na Visovcu.....	154
Događanja u župi Svih Svetih - Píramatovci	157
Proslava blagdana Sv. Ivana Krstitelja u Grnčeniku (Stoševica)	159
Blagoslov obnovljene crkve Svetog Roka, postaja križnog puta i zvona u Píramatovcima	163
Mješoviti zbor Gospe od Zdravlja hodočastio u Vukovar	164
Održane pučke misije u Čvrljevu (od 5. do 13. srpnja) – mons. Ante Ivas podijelio sakrament krizme	166
Slavili zajedno 35. obljetnicu svećeništva.....	167
Slavlja u imotskom samostanskom okružju	170
Proslavljeni dani svetoga Staša.....	171
Obljetnica blagoslova župne crkve u Rüsselssheimu.....	172
Jednodnevno ministrantsko druženje.....	173
U zagrljaju Gospe Žalosne	174

NAŠI POKOJNICI

† Fra Josip Božić Stanić..... 175
† Fra Ivan Akrap 184
† Stjepan Vrljičak 190

BIBLIOGRAFIJA

Pomoćnici kršćana..... 191

Pismo Generalnog ministra i Generalnog definitorija o svetkovini Sv. Franje 2008.

Draga braćo,

Ove godine želimo doprijeti do vas na uočnicu Svetkovine, sjećajući se Preminuća našega oca i brata sv. Franje, te iščitati s vama Oporuku, sažetak njegova života i evanđeoskog poziva.

U tome štivu sv. Franjo prolazi svojim životom u svjetlu pobude Svevišnjega. U njemu prepoznajemo karizmatski oblik našega osobnog i zajedničkog puta nasljedovanja koji valja živjeti danas, u životnom i prosudbenom sučeljavanju s našim vremenom.

U ovom pismu, posljednjem u našoj definitorskoj službi, dovršavamo put kojim smo obradili prioritete Reda s trajnom i početnom izobrazbom *manjeg brata*, učenika koji slijedi stope svoga Gospodina i Učitelja, što ga je osvojio svojom osobom i svojom riječju. To je neprekinuti put izobrazbe koji se odnosi na sve nas u različitim životnim dobima i prilikama, kao što nas podsjeća novi Dokument o trajnoj izobrazbi, tek objavljen. Bjelodana je životna važnost tog područja za našu sadašnjost, a stoga i za budućnost našega života.

Želimo u svom vremenu, na nov način, oživjeti privlačnost što ga je osoba Isusa Krista te Franjin život kao i drugih franjevac ostavila na sve nas. Bez te duboke privlačnosti koja pokreće i odgaja naše želje, danas tako promjenjive, svjesni smo kako nema valjane formativne ponude. Bez svakodnevne njege prijateljstva s Gospodinom, svaki formativni put past će u običajnost i razočaranje.

Pogledajmo, stoga, zajedno crte koje nalazimo u Oporuci.

Gospodin je dao meni, bratu Franji, da ovako započnem činiti pokoru

Sveti Franjo pripovijeda nam povijest osobite ljubavi koja ga je zavela i privukla: prije svakoga njegova projekta zbilo se neočekivan i iznenađujući događaj, koji bi mu korjenito preinačio život. Njegov i naš poziv polaže korijenje u otajstvo ljubavi koja nam je prethodnica i pratilja, tako da nas još osvaja i dira u srce, sve do one nesagledivosti koju je prolaznost danâ, često teških i uskovitlanih, načinila u nama.

Taj događaj potiče put obraćenja, gdje na prvom mjestu nije toliko naš napor, koliko želja koju ima sam Bog da nas susretne i ljubi. Obraćanje polazi od otkrića Boga kao *Oca*, ljubitelja i bližnjega svakom svome stvorenju. Franjo naviješta lice "majčinske" nježnosti Isusova Oca: tada postaje moguće

gledati na formaciju kao na put obraćenja, već od početka franjevačkog života. Osjećamo neodgodivost predložiti vrijeme početne formacije kao vrijeme inicijacije, stupnjevite i u isto vrijeme zahtjevne, obraćena života. Franjinom odlukom "činiti pokoru" započinje postojanje koje je odgovor na Očevo milosrđe. Vjerujemo kako se još uvijek mogu odgajati oni koji kucaju na naša vrata za taj potpuni odgovor, kao i predložiti ga smjelo i snažno braći u različitim životnim dobima i u različitim društvenim i kulturološkim prilikama u kojima žive.

Taj se odgovor hrani duhom svete pobožnosti, po kojoj možemo imati srce upravljeno Gospodinu i oči otvorene za svijet i nepravedno trpljenje velikog dijela čovječanstva.

I sam Gospodin me dovede među gubavce i bijah milosrdan prema njima

Obraćanje je plod inicijative Boga koji do nas dopire po susretu s drugim, kojega se ne bojimo kao neprijatelja, nego otkrivamo kao bližnjega. Nije slučajna Franjin izbor da formira prve franjevce u leprozorijima. Želio je, naime, iskusiti, gotovo okusiti, onu bol koju je on sam proživljavao između slatkoga i gorkoga. Nije li on bio zaveden u samom času u kojem je osjetio odurnost, otvarajući se na taj način novom susretu s Gospodinom Isusom koji se na tajanstven način poistovjećuje sa siromahom, odbačenim, gubavcem?

Često ponavljamo kako je naš formativni prijedlog odveć teorijski i kako mjesto naše formacije jest stvarni svijet i bratstvo. Upitajmo se stoga koliko smo blizu, odabirima i različitim načinima djelovanja, siromasima našega vremena, koji su često plod nasilja globalizacije i njezina homologizirajućeg tržišta. Jesmo li spremni koračati s njima i živjeti poput njih kao *manji*? Naprotiv, naši formativni putovi često stvaraju povlastice i okolnosti koje nas udaljavaju od stvarnog života mnogih naših suvremenika. Trebali bismo se upitati, prepoznamo li se u formaciji koja ne obuhvaća hrabre odabire koji tvore naše formativne putove bližima gubavcima našega vremena. Možemo li odgajati u zatvorenom prostoru zaštićenih sredina u koje se najmanji boje ući?

Gospodin mi dade toliku vjeru u crkvama i u svećenike

Put obraćenja sv. Franje pokazuje nam kako se postaje učenik koračajući u onoj većoj zajednici učenika, Crkvi. Uronjen u živuće otajstvo naroda Božjega što putuje u vremenu, Tijelu Kristovu i Kući Božjoj, Siromašak je susreo Isusa Krista u gubavcima, u Evanđelju, u braći, i u stvorenomu.

Priznajemo kako naša formacija ne može ne biti pozorna na život i put Crkve koja se za nas uprisutnjuje u stvarnosti tolikih mjesnih Crkava, u kojima živimo i naviještamo Evanđelje. Manji brat raste u svom pozivu i poslanju u Crkvi, s Crkvom i u službi njezina poslanja. Čini nam se kako je važno podsjetiti na to uoči osamstote obljetnice Papina prihvaćanja Franjina evanđeoskog nauma i njegove braće.

Formirati se u zajedništvu s Crkvom znači za nas produbiti slušanje Riječi Božje koju je Franjo posvuda častio i skupljao. Pozvani smo naviještati slušano Evanđelje i po solidnoj intelektualnoj formaciji, za poslanje sve više otvoreno za susret i dijalog s današnjim svijetom. Slušanje Riječi doživljava vrhunac u slavlju sakramentalnih znakova u kojima se sam uskrsli Gospodin uprisutnjuje u svojoj Crkvi i djeluje na spasenje svijeta.

Gospodin mi dade braću

Je li sveti Franjo mogao živjeti Evanđelje bez dara svoje braće, učenika s njime jedinog Učitelja? Dar braće nije usputan ili u službi onoga evanđeoskog poziva, nego mu usko pripada. Naše se bratstvo objavljuje kao teološki prostor u kojem Gospodinova prisutnost i djelovanje postaju vidljivi po vrsnoći naših uzajamnih odnosa, po otvorenosti drugima i po podložnosti svima.

Vode li računa naši formativni putovi o posebnoj skrbi koju od nas danas zahtijeva bratstvo? Ne možemo se formirati kako bismo živjeli kao jedinke. U tome nam pomaže i sredstvo životnog projekta sa svojim različitim razinama: osobnom, mjesnom i provincijskom. Postaje sve potrebnije, već od početne formacije, pratiti braću na putu rasta i ozdravljenja, sve do u dubine životne povijesti svakog pojedinca, do njegova osjećajnog svijeta i njegovih odabira. Jednako tako, potrebno je pratiti braću u sličnim putovima pomirenja sa samima sobom i preobrazbe, kako bi se mogao živjeti život dobar, lijep i sretan, navještaj i predokus Kraljevstva Božjega. To je put i za trajnu formaciju kako bi se živjeli ljudskiji i zreliji odnosi.

Sam Svevišnji mi je objavio da moram živjeti po načinu svetoga Evanđelja. I to u malo riječi i jednostavno dadoh napisati i gospodin Papa mi potvrdi.

U malo suhoparnih riječi Franjo zbija svoju evanđeosku slutnju koja ga je pogodila i zavela sve do te mjere da je uzela oblik životnog nauma što ga je predstavio Crkvi, kako bi se po njemu javno živjelo. Nije riječ o osobnom naumu, nego o mogućnosti koju mnogi mogu prepoznati suvremenom za njih, ovdje i sada, Božji poziv živjeti Evanđelje u poslušnosti, *sine proprio* i u čistoći.

Već je pred nama slavlje osamstote obljetnice Franjina jednostavnog čina u kojem se predstavio gospodinu Papi i zatražio odobrenje za svoj način života. Od tada su se mnogi franjevci prepoznali u njemu i pronašli put kako bi živjeli kao Isusovi učenici u različitim vremenima. Sjećanje na taj dan i na tolike povijesti nasljedovanja živo je za nas danas, pridonosi, pak, i tome da ocrtamo obrise samog lica svog bratstva u ovom vremenu, tako posebnom i izazovnom za nas sve.

Naši formativni putevi žive od ovoga živućeg sjećanja, kako bi evanđeoski poziv *manje braće* postao moguć danas, u epohalnoj promjeni koja od nas zahtjeva živjeti u stvarnosti koja je u trajnoj preinaci. Evanđelje se ne mijenja, ali je jednako tako istina da vremena, mjesta i kulture nisu posve ravnodušni na njegovo prihvaćanje u životu. Iz tih razloga formativna zadaća čini nam se danas tako složenom i, u isto vrijeme, zanosnom.

Slavlje *milosti početaka* moći će osloboditi u nama *milost budućnosti*, ne pobjegnemo li pozivu da uzvratimo dar svoga poziva, ne u zatvoru naših klaustara, često praznih, nego u najvećem klastru na svijetu, jedinom koji nam uistinu pripada i u kojem bismo se trebali osjećati ugodno.

Gospodin mi objavi pozdrav da kažemo: Gospodin ti dao mir.

Sveti Franjo prepoznao je kao središte svoga poslanja naviještaj mira koji se poistovjećuje s Kristom: «*On je naš mir!*» (Ef 2,14). Riječ je uistinu o vrhuncu njegovoga misionarskog i pozivskog puta.

U svijetu koji duboko razdiru podjele i napetosti svake vrste vjerujemo u evanđeosku utopiju bratstva *manjih*, poglavito po uzajamnoj gostoljubivosti i praštanju. Tako možemo ići u svome vremenu i naviještati Evanđelje svojih rana i siromaštva, koje smo počeli zacjeljivati u radionici nade i pomirenja koja može biti naš bratski život.

I mi: grješnici kojima je oprošteno!

Odgajati se za mir znači naučiti upravljati sukobima, prihvatiti nenasilan stil života, naučiti umijeće iskrena i mirna dijaloga, u poštivanju i uzajamnom uvažavanju. Odgajat ćemo se zajedno kako bismo postali kvasac pomirenja u sredinama u kojima živimo, kao istinski strpljivi graditelji zaljubljeni u mir i u prilikama zastoja te onemogućenosti mirnog suživota i poštivanja prava svakog čovjeka, poglavito, pak, tolikih siromaha.

Draga braćo, predajemo vam s povjerenjem ove riječi, kako bi put obraćenja i preobrazbe o kojem nam sv. Franjo pripovijeda u svojoj posljednjoj želji mogao postati suputnik za nas koji zahvaljujemo Svevišnjemu na daru poziva da danas živimo kao učenici životom manje braće.

Na poseban način tražimo da pratite ustrajnom i zaufanom molitvom pripremu za sljedeći Generalni kapitul, kako bi bio milosno vrijeme na našem putu obraćenja i uzvratanja dara što nam ga je Gospodin dao za dobro svijeta.

Rim, 3. listopada 2008.

Vaša braća iz Generalnoga definitorija:

Fra Amaral Bernardo Amaral, ofm (Def. gen.)

Fra Ambrogio Nguyen Van Si, ofm (Def. gen.)

Fra Finian McGinn, ofm (Def. gen.)

Fra Jakab Várnai, ofm (Def. gen.)

Fra Miguel J. Vallecillo Martín, ofm (Def. gen.)

Fra Šime Samac, ofm (Def. gen.)

Fra Mario Favretto, ofm (Def. gen.)

Fra Luis Gerardo Cabrera Herrera, ofm (Def. gen.)

Fra Juan Ignacio Muro Aréchiga, ofm (Def. gen.)

Fra Francesco Bravi, ofm (Def. gen.)

Fra José Rodríguez Carballo, ofm (Min. gen.)

Fra Ernest Siekierka, ofm (Seg. gen.)

Prot. 099154

Okružno pismo generalnog vizitatora fra Matije Korena člana Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda

Svoj braći Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja

Draga braćo, Gospodin vam dao mir!

Na sjednici Generalnoga definitorija 6. svibnja 2008. godine u Rimu Generalni ministar Reda manje braće imenovao me je generalnim vizitatorom vaše časne Provincije Presvetoga Otkupitelja, predsjedateljem vašega budućeg provincijskog kapitula i kapitulskoga kongresa (Prot. Br. 098725/S 88-08). Dekret o imenovanju datiran 8. svibnja 2008. godine primio sam 20. svibnja 2008. godine u Zagrebu.

Pred ovim zadatkom i pred velebnošću vaše Provincije i njezinih velikana osjećam se malenim. Imenovanje sam prihvatio pouzdajući se u Božju pomoć po zagovoru naše Nebeske majke Kraljice Franjevačkoga reda i našeg Utemeljitelja, kao i u vaše molitve i vašu bratsku pomoć.

Unaprijed se radujem što mi se pruža tako divna prilika bolje upoznati vašu Provinciju koja svojim životom i djelovanjem daje snažan pečat franjevačkoga svjedočenja, kako u svojoj povijesti, tako i u našem vremenu.

Gospodin nam daje priliku da osobno i zajednički produbimo našu franjevačku karizmu te provjerimo naš sadašnji hod za Gospodinom. Pozvani smo u novim okolnostima ponovno stvaralački potvrditi naš franjevački identitet.

Vrijeme je za provjeru prijednoga hoda od prošloga kapitula. I što je još značajnije: pred nama je zajedničko planiranje budućnosti imajući u vidu naše prioritete (duh molitve i pobožnosti, bratsko zajedništvo, malenost, siromaštvo i solidarnost, evangelizacija i poslanje, formacija) koji su sastavni dijelovi naše franjevačke karizme.

Idemo ususret velikome jubileju 800. godišnjice utemeljenja našega Reda. To je milosno vrijeme "ponovnoga utemeljenja" kako to ističe naš generalni ministar fr. José Rodríguez Carballo (usp. Generalni ministar OFM, Predsjednicima konferencija provincijalnih ministara OFM, 24. svibnja 2004.).

"Ponovno utemeljenje" u dinamici naše franjevačke karizme obuhvaća svojevrsni proces u kojem trebamo:

- usredotočiti se na "Dobro... najveće Dobro". Napustiti svaku pretjeranu brigu kako bismo mogli "služiti Gospodinu, ljubiti, klanjati se Gospodinu Bogu, čistim srcem i čistim umom".

- su-usredotočiti se (zajedno s drugima) na ono što je bitno i temeljito kako bismo otkloniti podijeljenost i površnost. Su-usredotočiti se na evanđeoske vrednote sadržane u našim franjevačkim prioritetima.

- usmjeriti se od usredotočenosti na sebe i uputiti obzorjem velikodušnoga služenja i naviještanja Radosne vijesti svakome stvorenju.

Na kraju želim uputiti braći nekoliko napomena:

U dogovoru s Upravom vaše Provincije, budući da se sljedeće godine slavi i Generalni kapitul našega Reda (Assis, 21. V. - 22. VI. 2009.) dogovoreno je da **vizitacija započne 14. listopada** ove godine, a **slavlje Provincijskoga kapitula da bude od 20. do 25. travnja 2009. godine.**

Raspored vizitacije nalazi se u prilogu. Ako za vrijeme vizitacije dođe do stanovite promjene u rasporedu, dotični samostani bit će pravovremeno obaviješteni. Za braću u Argentini, SAD i Kanadi (ako bude potrebno) zamolit ću Generalnoga ministra da odredi suvizitatora.

Od primitka ovoga pisma, pa do svršetka Kapitula, u Molbenici Jutarnje i Večernje neka se dodaje zaziv za uspjeh vizitacije, kapitula i kapitulskoga kongresa. Mjesna bratstva i pojedinci, dakako, mogu odabrati za to i neki drugi način molitve. Neka nas u tome svetom nastojanju sve prati obilni Božji blagoslov, zagovor blažene Djevice Marije, sv. Franje i svih svetih.

Pozivam svu svečanozavjetovanu braću Provincije, i one koji su po pravu izbornici na Kapitolu, da prema Statutima Provincije (čl. 11, par. 2.) predlože kandidata za službu provincijalnoga ministra. Glasački listići trebaju stići na adresu Provincijalata (Trg Gaje Bulata 3, 21000 SPLIT) s naznakom - Za Vizitatora - **do 14. veljače 2009.** godine uključivo. Za valjanost glasa treba na posebnome listiću upisati ime i prezime samo jednog kandidata, vlastoručno ga i čitko potpisati na posebnome listiću te ga u omotnici poslati poštom da stigne do gore označenog datuma (čl. 11, par. 3.).

Pozivam svu svečano zavjetovanu braću, izuzev onih koji već imaju pravo glasa na kapitolu, da izaberu zastupnike prema grupi kojoj pripadaju (usp. Statuti Provincije, čl. 5, par. 2-4.). Za valjanost glasa treba na različitom listiću napisati ime i prezime samo jednog kandidata, samo iz svoje skupine, na posebnome ga listiću čitko potpisati te ga s naznakom - Za Vizitatora - poslati poštom na gore označenu adresu Provincijalata, da stigne do 14. veljače 2009. godine. I jedni i drugi listići mogu se i izravno predati Vizitatoru do toga datuma.

Molim braću da pripreve sve što je predviđeno da se pregleda za vrijeme vizitacije. Knjige koje treba dati na uvid donosim u prilogu ovome pismu.

Posao koji nam predstoji već je u svome tijeku. Uspješno ga možemo provesti njegovu kraju pomoću Božjom i svestranom bratskom suradnjom. Unaprijed vam se zahvaljujem.

Preporučam se u vaše molitve, a osobno još intenzivnije molim da Gospodin nastavi ostvarivati svoj plan s vašom dragom Provincijom Presvetoga Otkupitelja.

Radujući se susretu sa svakim od vas, najsrdačnije vas pozdravljam u Kristu i svetom Franji. Neka vas Gospodin blagoslovi i prožme vam srca dobrotom!

Na Visovcu, 3. rujna 2008. godine

Fra Matija Koren, *generalni vizitator*

Fra Matija Koren, generalni vizitator – životopis

Matija Koren rođen je 4. studenoga 1953. godine u Novakovcu kraj Čakovca od roditelja Ivana i Jelene r. Jankaš. Rodom je iz brojne obitelji. Ima brata, koji je također franjevac-svećenik.

Po završetku osnovne škole polazi u Franjevačku klasičnu gimnaziju «Mater et magistra» u Samoboru. U Red manje braće u Hrvatsku franjevačku provinciju sv. Ćirila i Metoda - Zagreb ušao je 3. rujna 1972. godine. Maturirao je 1974. godine u Samoboru. Vojni rok služi od 1972. do 1974. godine. Potom upisuje Filozofski fakultet na Teološko-filozofskome učilištu u Rijeci na Trsatu. Svečane zavjete položio je 15. listopada 1978. godine.

Nakon dvogodišnjeg studija filozofije nastavlja studij teologije u Assisu na Papinskome lateranskom sveučilištu gdje 1979. godine diplomira.

Za svećenika je zaređen 20. svibnja 1979. godine, nakon čega je određen za službu vjeroučitelja u Zagrebu na Kaptolu.

Od 1981. do 1984. godine vrši službu župnog vikara u Osijeku i Vukovaru, a 1984. godine je imenovan magistrinom novaka u Rijeci na Trsatu.

Službu voditelja Duhovnoga centra u Samoboru obnaša od 1984. do 1991. godine.

Ujesen 1991. godine ponovno odlazi u Rijeku na Trsat gdje vrši službu magistrina novaka sve do 2002. godine.

Od 1996. do 2002. godine je i vikar Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda.

Od 2002. do 2005. godine vrši službe gvardijana samostana u Rijeci na Trsatu i čuvara svetišta Majke Božje Trsatske.

Od 2005. godine obavlja službu vikara Provincije i gvardijana samostana sv. Franje u Zagrebu na Kaptolu.

Raspored vizitacije

listopad

14. listopada (utorak) – Berlin;

15.-17. listopada (srijeda-petak) - Köln i okolica (Köln, Düsseldorf i Wuppertal);

20.-22. listopada (ponedjeljak-srijeda) - Frankfurt i okolica (Frankfurt, Kelkheim, Offenbach, Darmstadt, Rüsselsheim i Mainz);

24.-25. listopada (petak-subota) - Stuttgart i okolica (S - Centar, S - Bad Cannstatt, Sindelfingen, Esslingen, Ludwigsburg i Weiblingen);

27.-29. listopada (ponedjeljak-srijeda) - München i okolica (M - HKM, M - St. Gabriel, Freising, Rosenheim i Geretsried).

studeni

5.-15. studenoga - Rim i Molise (prema dogovoru);

18. studenoga (utorak) - Metković (dp) Plina Stablina i Staševica (pp);

19. studenoga (srijeda) - Zaostrog (dp), Drvenik, Brist-Podaca i Gradac (pp);

20. studenoga (četvrtak) - Živogošće, Igrane (dp), Vrgorac i Kozica (pp);

21. studenoga (petak) - Makarska;

22. studenoga (subota) - Baška Voda, Veliko Brdo (dp) i Tučepi(pp);

24. studenoga (ponedjeljak) - Sumartin;

27. studenoga (četvrtak) - Omiš;

28. studenoga (petak) - Imotski (dp), Vinjani i Proložac (pp);

29. studenoga (subota) - Runović, Slivno (dp) i Zmijavci;

prosinac

1. prosinca (ponedjeljak) - Podbablje, Studenci (dp), Lovreć i Ugljane (pp);

2. prosinca (utorak) - Gala, Otok (dp), Grab i Turjaci (pp);

- 3. prosinca (srijeda) - Potravlje, Hrvace (dp) i Bajagić (pp);
- 4. prosinca (četvrtak) - Vrlika (dp), Kijevo i Vrpolje (pp);
- 5. prosinca (petak) - Gračac (dp) i okolica;
- 6. prosinca (subota) - Udbina (dp) i Knin (pp);
- 8. prosinca (ponedjeljak) - Visovac, Dubravice i Rupe;
- 10. prosinca (srijeda) - Zagreb;
- 11. prosinca (četvrtak) - Ljubljana (pp);
- 15.-18. prosinca (ponedjeljak-četvrtak) - Sinj (samostan, župa, sjemenište);
- 19. prosinca (petak) - Kljaci, Gradac (dp), Siverić i Kadina Glavica (pp);
- 20. prosinca (subota) - Drniš(dp), Promina i Miljevci (pp);
- 22. prosinca (ponedjeljak) - Unešić, Nevest, Konjevrate, Mirlović (dp), Čvrljevo i Lečevica (pp);

2009. godina

siječanj

- 15.siječnja (četvrtak) - Perković, Labin (dp) i Primorski Dolac (pp);
- 16. siječnja (petak) - Danilo (dp), Blizna i Bristivica (pp);
- 19. siječnja (ponedjeljak) - Prugovo, Brštanovo (dp), Crivac i Ogorje (pp);
- 20. siječnja (utorak) - Šibenik-Gospa van Grada (dp), Meterize, Šubićevec i sv. Lovro (pp);
- 21. siječnja (srijeda) - Dubrava, Crnica i Bilice;
- 22. siječnja (četvrtak) - Banjevci, Stankovci (dp) i Lišane (pp);
- 23. siječnja (petak) - Čista Velika i Piramatovci (dp);
- 24. siječnja (subota) - Karin i Kruševo (dp);

veljača

- 3.-5. veljače (utorak-četvrtak) - Split (Trstenik);
- 6.7. veljače (petak-subota) - Split (samostan i župa);
- 9. veljače (ponedjeljak) - Provincijalat.

O kanonskom pohodu braće u Argentini, SAD-u, Kanadi i Engleskoj naknadno će se dogovoriti.

Što treba pripremiti za kanonski pohod

U kanonski pohod spada razgovor o. Vizitatora s pojedinom braćom, pregled mjesta u kojima braća djeluju, kuća u kojima borave, crkava u kojima vrše službu Božju, dobara i predmeta kojima se služe, knjiga koje treba voditi. Stoga gvardijani samostana, voditelji provincijskih ustanova i župnici pojedinih župa dužni su sve to omogućiti o. Vizitatoru i pripremiti za pregled.

U prigodi kanonskog pohoda treba dati na uvid i pregled knjige koje, prema općem i crkvenom pravu i po našim redovničkim propisima, treba voditi u samostanima, odnosno odgojnim i školskim zavodima i pojedinim župama.

U samostanima treba pripremiti

- Knjige misa:
 - *Manualne mise*, tj. mise primljene od vjernika, iz čega se može vidjeti koje su izgovorene ili predane na izgovaranje, a koliko ih je još neizgovorenih; posebno moraju biti označene ili vodene u posebnoj knjizi *binirane* i *trikirane mise*;
 - *Zakladne mise* (legati) ako ih ima;
 - Mise za pokojne članove Provincije koji su umrli u zadnje vrijeme (SP, čl. 21, par. 2-3);
 - Mise za ostale pokojne četiri puta godišnje (SP, čl. 21, par. 5);
 - Mise izgovorene za uzdržavanje Generalne kurije.
- Zapisnike samostanskih kapitula;
- Zapisnike diskretorijskih sjednica;
- Knjige kućnih računa sa svim primitcima, izdacima i saldom na dan vizitacije;
- Samostansku kroniku;
- Samostanski nekrologij;
- Knjigu kanonskih vizitacija;
- Običajnik;
- Knjigu Franjevačkog svjetovnog reda (FSR-a):
 - Matica (upisnik) sa svim podacima za članove;
 - Knjiga sudjelovanja članova na mjesečnim sastancima;

- Bilježnica s temama raspravljanja i egzorta;
- Blagajnički dnevnik;
- Knjiga-bilježnica o vezama s provincijskim duhovnim asistentom.
- Knjigu FRAME;
- Protokol spisa (urudžbeni zapisnik).

Osim ovoga što je gore navedeno, o. Vizitatoru treba dati na uvid i pregled:

- sve službene spise, raspoređene kronološkim redom i stavljene u registre;
- uvezana godišta Vjesnika Provincije;
- razne druge zapise, kao npr. broj pričesti...;
- samostansku biblioteku;
- samostanski arhiv.

U odgojnim zavodima treba pripremiti:

- Knjigu zavjetovanika;
- Kroniku;
- Knjigu računa;
- Protokol spisa;
- Sve službene spise koji se odnose na odgojni zavod.

U školskim zavodima treba pripremiti:

- Kataloge s imenima i ocjenama učenika, odnosno studenata;
- Kroniku;
- Knjigu računa;
- Protokol spisa;
- Sve službene spise koji se odnose na dotični zavod.

U župnim uredima treba pripremiti i dati na uvid sljedeće knjige, iako ih o. Vizitator neće sve potpisivati:

- Knjige misa (kao gore pod samostanima, dodajući mise pro populo);
- Matice krštenih;

- Matice vjenčanih;
- Matice umrlih;
- Knjige krizmanih;
- Knjige prvopričesnika;
- Stanje duša (obiteljsko stanje) ili župna kartoteka;
- Knjigu crkvenog inventara;
- Knjigu crkvenih računa (za svaku crkvu posebno) sa svim primicima, izdacima i saldom na dan vizitacije;
- Knjigu kućnog inventara;
- Knjigu kućne, tj. osobne ekonomije;
- Knjigu računa župe (posebno skupljanje za određenu svrhu, Kruh sv. Ante, itd.);
- Župnu kroniku;
- Običajnik;
- Knjigu kanonskih vizitacija;
- Knjigu Franjevačkog svjetovnog reda (FSR-a);
- Knjigu Frame;
- Knjigu provizija i pohoda bolesnika;
- Knjigu polaznika vjerske pouke i određenih katehetskih jedinica;
- Knjigu tiska;
- Protokol spisa (urudžbeni zapisnik).

Osим ovoga što je gore navedeno o. Vizitatoru treba dati na uvid i pregled:

- Sve službene spise raspoređene kronološkim redom i stavljene u registre; razne druge spise koji se odnose na duhovnu statistiku župe, kao npr. broj pričesti;
- Župnu biblioteku;
- Župni arhiv.

Glasačke skupine

1. Skupina

(braća svećenici članovi samostana u Splitu)

Babić, fra Ante
 Bekavac, fra Kruno
 Bezina, fra Petar
 Buljac, fra Mirko
 Čirko, fra Mile
 Čovo, fra Stjepan
 Grgat, fra Stjepan
 Lovrić, fra Božo
 Lubina, fra Petar
 Mendušić, fra Ivon
 Mrše, fra Marko
 Nimac, fra Marko
 Periša, fra Ante Branko
 Radić, fra Stanko
 Šabić, fra Mijo
 Vučković, fra Pavao
 Vugdelija, fra Ante

2. Skupina

(braća svećenici župa splitskog samostanskog okružja)

Bešlić, fra Stipe
 Čavka, fra Ante
 Grgić, fra Josip
 Jukić, fra Ferdo
 Gulić, fra Božo
 Jurić Talaja, fra Ante
 Modrić, fra Miroslav
 Rastočić, fra Petar

3. Skupina

(braća svećenici članovi samostana u Imotskom zajedno sa svećenicima u župi Vinjani)

Macut, fra Ivan
 Stipanović, fra Kristian

Šimunović, fra Denis

Udovičić, fra Jakov

Vrčić, fra Vjeko

Vukušić, fra Kruno

4. Skupina

(braća svećenici župa imotskog samostanskog okružja)

Ančić, fra Miroslav

Begić, fra Rafael

Bošnjak, fra Dinko

Jurišić, fra Mario

Madunić, fra Ante

Prolić, fra Mladen

5. Skupina

(braća svećenici samostana i samostanskih okružja u Karinu i Kninu)

Ančić, fra Božo

Buljević, fra Ivan

Bustruc, fra Miroslav

Brekalo, fra Tomislav

Jozipović, fra Robert

Knezović, fra Nedjeljko

Mandarić, fra Žarko

Markota, fra Mate

Mirković, fra Ivan

Norac Kevo, fra Luka

Prcela, fra Jakov

Šegota, fra Branimir

Volarević, fra Domagoj

6. Skupina

(aktivni profesori i odgojitelji koji su bili članovi samostana u Makarskoj, a sad su u Splitu i Sinju)

Babić, fra Marko

Bilokapić, fra Šimun

Brkan, fra Jure
 Čovo, fra Ante
 Domazet, fra Anđelko
 Kapitanović, fra Vicko
 Moro, fra Dušan
 Nimac, fra Stipe
 Norac Kljajo, fra Božo
 Runje, fra Domagoj
 Šimunović, fra Jure
 Tomašević, fra Luka
 Vučković, fra Ante
 Vugdelija, fra Marijjan

7. Skupina

(svečano zavjetovani bogoslovi)

Čikara, fra Ivan
 Labrović, fra Tino
 Mandarić, fra Božo
 Maslač, fra Perica
 Režić, fra Ivan
 Sušić, fra Josip

8. Skupina

(braća svećenici samostana i samostanskih okružja u Makarskoj i Živogošću)

Bitanga, fra Marko
 Gulić, fra Petar
 Jukić, fra Ivan
 Jurić, fra Jerko
 Jurišić, fra Karlo
 Marić, fra Alberto
 Milanović L., fra Stanko
 Radić, fra Dominik
 Radić, fra Nikola
 Sikavica, fra Petar
 Šabić, fra Nedjeljko
 Vekić, fra Srećko

9. Skupina

(braća svećenici samostana i samostanskih okružja u Omišu i Sumartinu)

Čovo, fra Damjan
 Čugura, fra Šimun
 Grčić, fra Ante
 Jašić, fra Milan
 Krolo, fra Karlo
 Lapić, fra Milan
 Poljak, fra Stjepan
 Šušnjara, fra Petar
 Tomić, fra Dominik

10. Skupina

(aktivni profesori i odgojitelji koji su članovi samostana u Sinju)

Balajić, fra Siniša
 Grbavac, fra Josip
 Jukić, Nedjeljko
 Kodžoman, fra Joško
 Pezo, fra Bruno
 Tolić, fra Zvonko
 Toplak, fra Blaž
 Udovičić, fra Ivan

11. Skupina

(braća svećenici samostana u Sinju koji nisu aktivni profesori i odgojitelji)

Ajdučić, fra Nikica
 Akrap, fra Augustin
 Bašić, fra Karlo
 Dukić, fra Bernard
 Janković, fra Petar
 Jurišić, fra Gabrijel
 Mandac, fra Stanko
 Marić, fra Mirko
 Milanović-T., fra Filip
 Poljak, fra Eugen
 Prcela, fra Stanko
 Pupiće Bakrač, fra Frano

Šušnjara, fra Stipe
Vučić, fra Bernardin
Zrnčić, fra Josip
Župić, fra Jure

12. Skupina

(braća svećenici župa sinjskog samostanskog okružja)

Banić, fra Luka
Bilokapić, fra Frano
Botica, fra Duško
Delaš, fra Leo
Duran, fra Marko
Dževrnja Viro, fra Jakov
Matić, fra Mate
Norac Kljajo, fra Ivan
Tabak, fra Nediljko
Vučemilo, fra Petar

13. Skupina

(braća svećenici samostana Sv. Lovre i područnih kuća u Šibeniku: Gospa van Grada, Šubićevac i Meterize)

Bota, fra Silvestar
Gotovac, fra Josip
Klarić, fra Mirko
Lucić, fra Vice
Lukač, fra Ivan
Maletić, fra Ivan
Vukušić, fra Ante

14. Skupina

(braća svećenici župa šibenskog samostanskog okružja)

Ćurčija, fra Božo
Ćurčija, fra Nikola
Čupić, fra Ivan
Jukić, fra Josip
Delić, fra Luka
Dotur, fra Stanko
Marović, fra Mile
Mijić, fra Branko

15. Skupina

(braća svećenici samostana na Visovcu zajedno sa svećenicima koji rezidiraju u Drnišu)

Čikara, fra Damir (Ćiro)
Gverić, fra Mate
Jonjić, fra Zoran
Samodol, fra Frano
Ujević, fra Milan

16. Skupina

(braća svećenici župa visovačkog samostanskog okružja)

Duvnjak, fra Božo
Jukić, fra Nedjeljko
Matić, fra Josip
Matić, fra Stjepan
Mikelić, fra Krešimir
Mikulić, fra Ilija
Morić, fra Božo
Nimac, fra Šime
Pavlinušić, fra Neven
Pletikosa, fra Petar
Teskera, fra Petar

17. Skupina

(braća svećenici samostana u Zagrebu i Sloveniji)

Bekavac, fra Dinko
Crnčević, fra Ante
Čugura, fra Josip
Čuljak, fra Pavao
Lucić, fra Josip
Milanović L., fra Slaven
Nimac, fra Ivan
Prpa, fra Marko
Šimić, fra Josip
Tadić, fra Vladimir

18. Skupina

(braća svećenici samostana i župa samostanskog okružja u Zaostrugu)

Anić, fra Ante
Bilić, fra Bone
Cvitanović, fra Anđeo
Džimbeg, fra Dušan
Glavinić, fra Niko
Laco, fra Frano
Mimica, fra Filip
Prlić, fra Vinko
Vrljičak, fra Petar

19. Skupina

(svečano zavjetovana braća neklerici)

Botica, fra Frano
Čovo, fra Šimun
Damjanović, fra Stojan
Djukić, fra Petar
Vlašić, fra Krsto

20. Skupina

(svečano zavjetovana braća samostana St. Gabrijel u Münchenu zajedno s braćom s područja nadbiskupije Münchenu - Freising)

Ančić, fra Božo
Čarić, fra Boris
Čugura, fra Frano
Čugura, fra Ivan
Križanović, fra Ivan
Livaja, fra Luka
Marković, fra Ante
Norac K., fra Nedjeljko
Puđa, fra Mate
Stipanović, fra Daniel

Vidović, fra Ivan
Žmire, fra Pavao

21. Skupina

(svečano zavjetovana braća s područja nadbiskupije Rottenburg-Stuttgart)

Brečić, fra Nedjeljko
Buljan, fra Ante
Repeša, fra Josip
Škopljanac M., fra Ivan
Teklić, fra Draško
Vukman, fra Marinko
Zebić, fra Jure
Župić, fra Jozo

22. Skupina

(svečano zavjetovana braća s područja nadbiskupija Mainz i Limburg)

Bebić, fra Josip
Bilić, fra Ante
Ćurković, fra Željko
Erceg, fra Ivica
Klapež, fra Petar
Marić, fra Mladen
Nikić, fra Berislav
Samardžić, fra Ante Krešo

23. Skupina

(svečano zavjetovana braća s područja nadbiskupija Köln i Berlin)

Brnas, fra Branko
Čirko, fra Petar
Domazet Lošo, fra Marko
Kulović, fra Josip
Maleš, fra Ante
Tolić, fra Radoslav

24. Skupina

(braća u Engleskoj, Italiji i studenti u inozemstvu)

Cvitković, fra Josip

Gverić, fra Drago

Hrgović, fra Jure

Jurić, fra Ivica

Šimunović, fra Ljubomir

25. Skupina

(braća iz Argentine, Kanade i USA)

Boban, fra Dujo

Grčić, fra Dalibor

Jurić, fra Ante

Milanović Litre, fra Frano

Norac Kevo, fra Pavao

Sokol, fra Eduard

Izvještaji za provincijski kapitul

Prema čl. 13. § 1-3 Statuta Provincije o Provincijskom kapitolu i Kapitulskom kongresu za predstojeći Kapitul, koji će se održati od 20. do 25. travnja 2009. godine, dužni su na Provincijalat prethodno poslati trogodišnji izvještaj sljedeći

- Gvardijani pojedinih samostana za svoj samostan i samostansko okružje;
- Voditelji pojedinih odgojno-obrazovnih zavoda (sjemenište i gimnazija u Sinju, novicijat na Visovcu, klerikat u Splitu);
- Pročelnici pojedinih vijeća, tajništva i komisija (kako su nabrojani u Tabuli 2007.);
- Voditelji provincijskih ustanova (vicepostulatura fra Ante Antića, list "Fra Rafo Kalinić", zbornik "Kačić", list "Marija", revija "Služba Božja", Institut "Planina i more", arheološke i etnografske zbirke pojedinih samostana);
- Voditelji služba u okviru Provincijalata (Vjesnik Provincije, Promicatelj duhovnih zvanja, Provincijski duhovni voditelj FRAME, Provincijski asistent Franjevačkog svjetovnog reda (FSR-a), Provincijski knjižničar i arhivar, provincijalovi delegati za braću u Njemačkoj, SAD-u i Kanadi).

Izvještaji trebaju biti sažeti i pregledni. Posebno je važno donijeti daljnju perspektivu s konkretnim prijedlozima.

Izvještaji trebaju stići u Provincijalat najkasnije do **1. ožujka 2009.** godine.

Molitve i zazivi za Provincijski kapitul 2009.

Jutarnja

(u zazivima upućenima Ocu)

Svemogući i dobri Oče, izlij svoga Duha na naš Provincijski kapitul:

- *Neka njegova snaga ispuni sudionike Kapitala pravom vjerom, čvrstom nadom i ljubavlju za zajedništvo te otvorenošću za potpunom spoznajom tvoje volje.*

(u zazivima upućenima Kristu)

Gospodine Isuse Kriste, koji si obećao da ćeš biti prisutan ondje gdje su dvojica ili trojica okupljena u tvoje ime:

- *Izlij na naš Provincijski kapital duha pobožnosti i jakosti, duha mudrosti i razumijevanja, duha strpljivosti i pravednosti da budemo otvoreni u vršenju tvoje volje.*

Večernja

(u zazivima upućenima Ocu)

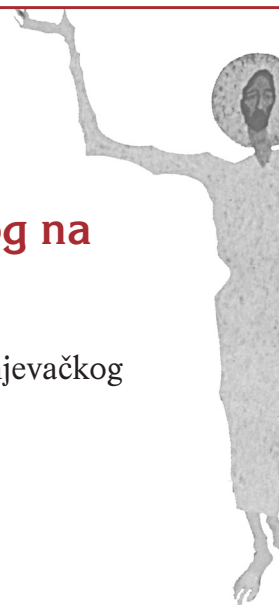
Oče, koji sve vodiš i svime ravnaš, poslušaj naše molitve:

- *Daj nama, svojim nedostojnim slugama, duha umnosti i istine da prihvaćamo tvoju volju te da je slijedimo u potpunom predanju na dobrobit Provincije i svijeta .*

(u zazivima upućenima Kristu)

Gospodine, naš Otkupitelju, koga je sv. Franjo ljubio i nasljedovao cijelim svojim bićem, upravljaj radom našega Provincijskoga kapitula:

- *Učini da, mi slabi radi Tebe vršimo ono što znamo da Ti hoćeš, da ne govorimo i ne činimo zlo bratu, nego, po duhovnoj ljubavi rado služimo i pokoravamo se jedni drugima na slavu Tvoju i na duhovnu izgradnju našeg provincijskog Bratstva.*

Izveštaj s definitorijalnog sastanka održanog na Visovcu 2. rujna 2008.

Sastanak Provincijskog definitorija održan je u prostorijama Franjevačkog samostana Gospe od Milosti na Visovcu 2. rujna 2008. godine.

Na sastanku je sudjelovao i fra Matija Koren, generalni vizitator.

Utvrđen je dnevni red, kako slijedi:

1. Primjedbe na zapisnik;
2. Provincijalov izvještaj;
3. Vizitacija;
4. Pristigli dopisi;
5. Razno.

Nakon prihvaćanja zapisnika od 13. svibnja 2008. o. Provincijal je podnio izvještaj od zadnjeg sastanak Provincijskog definitorija, u kojem se osvrnuo na:

- duhovno stanje i pastoral;
- odgojni zavodi;
- bolesna braća;
- preminula braća;
- braća koja su napustila Provinciju;
- materijalni zahvati.

Fra Matija Koren, generalni vizitator pod točkom "Vizitacija" u „kratkim crtama“ je iznio svoj životopis članovima Provincijskog definitorija, nakon kojega ih je upoznao s Okružnim pismom i rasporedom vizitacije.

Određeno je da slavlje Provincijskog kapitula bude od 20. do 25. travnja 2009.

Potom je zaključeno da tajnici Generalnog vizitatora budu:

u domovini - fra Šimun Čovo;

u inozemstvu (Njemačka) - fra Vuk Buljan.

Svi pristigli dopisi su pročitani i razmotreni.

Pod točkom Razno učinjene su sljedeće personalne promjene:

Fra Branimir Šegota - razrješuje se službe župnika u Ričice, Sv. Rok i Lovinac, a imenuje se župnikom u Borićevcu. Fra Branimir će posluživati Lapac i Srb, sa stanom u Gračacu.

Fra Jakov Prcela - razrješuje se službe župnika u Borićevcu, a imenuje se župnikom Ričice, Sv. Rok i Lovinac.

Fra Mile Čirko - pridružuje se samostanskoj obitelji u Splitu s rezidencijom u Klerikatu O. fra Ante Antić na Trsteniku, sa službom animatora liturgijskog pjevanja; vikendom će do daljnjega voditi zbor u Makarskoj.

Fra Siniša Balajić - imenuje se profesorom na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju.

Fra Joško Kodžoman - razrješuje se službe doprefekta u Sjemeništu.

Sastanak je završio 2. rujna u 20.00 sati.

Slavljenje Provincijskog kapitula

Slavlje Provincijskog kapitula bit će od 20. do 25. travnja 2009.

Položili jednostavne zavjete

Nakon provedene godine novicijata fra Ante Bešlić, fra Mijo Grbeš, fra Marijo Lemo, fra Kristijan Šilić i fra Stipe Vukadin položili su 5. srpnja 2008. na Visovcu svoje prve jednostavne zavjete.

Zavjete je primio provincijski vikar fra Petar Milanović Trapo. Svjedoci su bili fra Žarko Maretić, visovački gvardijan i fra Josip Cvitković, meštar.

Dok im čestitamo i želimo svetu ustrajnost, preporučujemo ih braći u molitve.

Primljeni u novicijat

12. srpnja 2008. godine na Visovcu je fra Petar Milanović Trapo, vikar Provincije, primio u novicijat osmoricu postulanata (fra Duju Botterija, fra Ivana Jakovljevića, fra Dragana Međugorca, fra Matu Milasa, fra Ivicu Nikolića, fra Antu Nimca, fra Filipa Pražena i fra Vinka Radmana Livaju).

Dok im čestitamo i molimo svemogućeg Boga da ih obdari svetom ustrajnošću, preporučamo ih braći u molitve.

Položili svečane zavjete

U srijedu, 17. rujna 2008., na blagdan Rana sv. Franje, u Franjevačkom klerikatu o. fra Ante Antić u Splitu, fra Božo Mandarić, fra Perica Maslač i fra Josip Sušić položili su svečane zavjete u ruke mnogopoštovanoga o. Provincijala.

Dok im istinski i bratski čestitamo, ujedno molimo Svemogućeg Gospodina da im, po zagovoru Blažene Djevice Marije i svetoga oca Franje, udjeli obilje mira i dobra na putu koji su izabrali.

Molitve i zazivi za Generalni kapitul 2009.

U pripravi za generalni kapitul 2009.

P.

Budi blagoslovljen, Gospodine, Oče sveti:
u svojoj beskrajnoj dobroti, glasom Duha,
pozvao si nas da slijedimo stope Krista Gospodina
i darovao si nas jedne drugima kao braću kako bismo
u Crkvi bili živo sjećanje Evandjelja, znak Kraljevstva i proroci nade.

Svi:

Slava ti i hvala, Gospodine.

P.

Slavimo te, Oče, i blagoslivljamo te,
jer si nam u Isusu Kristu, svome Sinu,
dao savršenu sliku poslušnog Sluge:
Njemu je tvoja volja postala hrana,
služenje pravilo života, ljubav najveći zakon Kraljevstava.

Svi:

*Pomozi nam, Oče, u obvezi poslušnosti Evandjelju,
glasu Crkve, Pravilu Manje braće po našim Generalnim konstitucijama.*

P.

Slavimo te, Oče, i blagoslivljamo te,
jer si nam u Isusu Kristu, svome Sinu, našem bratu i otkupitelju, dao
primjer najvećeg sebedarja:
On, koji bijaše bogat, postade siromašan za nas, proglasi blaženima
siromahe u duhu i otvori malenima blaga Kraljevstva.

Svi:

Pomози nam, Oče, u obvezi da živimo bez vlasništva, da pobijedimo tjeskobu posjedovanja radošću dara, da se služimo dobrima svijeta po Evanđelju, u bratskom dijeljenju sa svima.

P.

Slavimo te, Oče, i blagoslivljamo te, jer si nam u Isusu Kristu, sinu Djevice Marije, dao najuzvišeniji uzor posvećene ljubavi: On, Jaganjac bez mane, živio je ljubeći tebe i braću; umro je praštajući i sve je privukao sebi.

Svi:

Pomози nam, Oče, u obvezi da živimo čista srca i neporočna tijela, kako bismo se vidjeli samo tebi jedinom i Svevišnjem; da te ljubimo nepodijeljena srca, na tvoju hvalu i slavu te na čovjekovo spasenje.

P.

Daruj nam milost, Oče, da mognemo prispjeti tebi koji sa Sinom i Duhom svetim živiš i kraljuješ i slavljen si, Bože svemogući, u sve vijekove.

Svi:

Amen.

Zazivi za jutarnju i večernju

Jutarnja

(u zazivima upućenima Ocu)

Svemogući i dobri Gospodine, izlij dar svoga Duha na naš Generalni kapitul:

- *Probudi u sudionicima Kapitala pravu vjeru, čvrstu nadu, savršenu ljubav, duboku poniznost, jednostavnu mudrost i potpunu spoznaju tvoje volje.*

(u zazivima upućenima Kristu)

Gospodine Isuse Kriste, koji si obećao da ćeš biti prisutan ondje gdje su dvojica ili trojica okupljena u tvoje ime:

- *Izlij na Generalni kapitul svoga Duha pobožnosti i jakosti da tražimo Tebe i tvoju volju.*

Večernja

(u zazivima upućenima Ocu)

Oče, koji vodiš i čuvaš svoju obitelj, poslušaj naše molitve za Generalni kapitul:

- *Daj svojim slugama duha umnosti, istine i mira, da se trude spoznati tvoju volju i da je slijede posvemašnjim predanjem.*

(u zazivima upućenima Kristu)

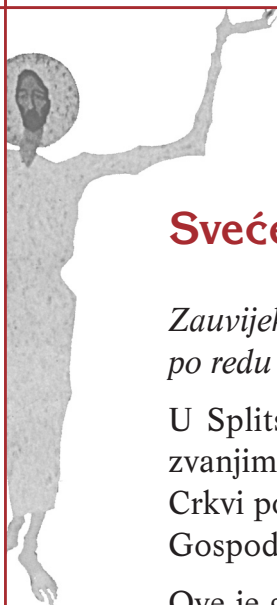
Gospodine i Otkupitelju naš, koga je naš Serafski otac Franjo ljubio i nasljedovao, upravljaj radom našega Generalnog kapitula:

- *Učini da zajedničko nastojanje svih posluži pobožnom traženju tvoje volje.*

Napustio Zajednicu

Fra Danijel Kalašević, student druge godine KBF-a u Splitu, napustio je našu Zajednicu.

Želimo mu obilje Božjeg blagoslova u životu i radu.

Svećeničko i đakonsko ređenje u Imotskom

*Zauvijek ti si svećenik
po redu Melkisedekovu (Ps 110, 4).*

U Splitsko-makarskoj nadbiskupiji ova je godina posvećena duhovnim zvanjima. Žetva je Gospodnja velika, a radnika malo, pa su stoga svi u Crkvi pozvani moliti za nova svećenička i redovnička zvanja, po kojima će Gospodin naš Isus Krist nastaviti u svijetu svoje djelo spasenja.

Ove je godine našu Provinciju Bog obdario trojicom svećenika i dvojicom đakona, a Splitsko-makarsku nadbiskupiju također trojicom svećenika. Svećeničko i đakonsko ređenje slavljeno je u Imotskom u crkvi sv. Franje (koja je tijekom proteklih godinu dana u potpunosti iznutra obnovljena), u nedjelju 29. lipnja, na svetkovinu apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla, s početkom u 10.30 sati.

Svečano euharistijsko slavlje i ređenje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup i metropolita mons. Marin Barišić. U slavlju je sudjelovalo pedesetak svećenika, među kojima i naš provincijal, mnogopoštovani o. fra Željko Tolić.

Na naslov Provincije Presvetog Otkupitelja zaređeni su za prezbitere trojica đakona: fra Damir Ćiro Ćikara, fra Filip Mimica i fra Mijo Šabić. Također su na naslov naše Provincije zaređeni za đakone dvojica bogoslova, fra Ivan Ćikara i fra Tino Labrović. Uz njih je o. Nadbiskup zaređio za svećenike i trojicu kandidata na naslov Splitsko-makarske nadbiskupije: don Tomislava Bašića, don Mihaela Jelavića i don Antu Žderića.

Na kraju euharistijskog slavlja zahvalne govore i čestitke mladomisnicima i novim đakonima uputili su provincijal fra Željko Tolić i gvardijan samostana sv. Franje, dekan i župnik fra Zoran Kutleša, koji se posebno zahvalio svojim župljanima što su velikodušno sudjelovali – novčanim prilozima, hranom ili radom – u čašćenju ređenika i ostalih gostiju poslije euharistijskog slavlja.

Fra Kristian Stipanović

Mlada misa fra Mije Šabića

Gospodin moj i Bog moj! (Iv 20, 28)

Mladomisničko je slavlje velik događaj ne samo za župnu zajednicu, nego i šire. Stoga se slobodno može kazati da je mladomisničko slavlje fra Mije Šabića, člana naše Provincije, bilo radost njegove rodne župe Zmijavci i čitave

Imotske krajine. Župna se zajednica trodnevnicom pripremala za ovaj veliki događaj, koji je proslavljen u nedjelju 20. srpnja ove godine.

Slavlje je započelo u 10.30 sati procesijom od župne kuće do crkve Svih svetih, gdje su mladomisniku svoj blagoslov dali njegovi roditelji Nediljko i Ankica. Nakon toga su djeca i mladi iz župe, pod vodstvom č. s. Jasne Kasalo i fra Marija Jurišića, župnika izveli prigodni program kojim su izrazili radost i sreću svih župljana te uputili svoju čestitku slavljenu. Potom su okupljene vjernike pozdravili o. Župnik i mladomisnikov kum fra Denis Šimunović, župnik Vinjana. Prigodnu propovijed u euharistijskom slavlju održao je fra Rafael Begić, župnik Slivna i bivši župnik Zmijavaca.

Uz mladomisnika u euharistijskom slavlju koncelebriralo je tridesetak svećenika, među kojima i njegovi kolege fra Damir Ćiro Ćikara i fra Filip Mimica.

Slavlje je svojim pjevanjem uzveličao župni zbor pod ravnanjem č. s. Jasne.

Na kraju slavlja u ime mladomisnika fra Mije i njegove obitelji svoju zahvalu Bogu i svima zaslužnima za lijepu proslavu mlade mise uputio je kum fra Denis.

Mladomisničko slavlje nastavilo se u Imotskom, u restoranu Venecija, gdje se u zajedništvu obiteljskog stola okupilo oko pet stotina uzvanika.

Fra Kristian Stipanović

Obiteljski susret u Zaostrogu

15. obiteljski susret u Franjevačkom samostanu u Zaostrogu održan je od 26. do 29. lipnja 2008. pod naslovom „Dođite k meni” (Mt 11,28-29).

Voditelj susreta bio je prof. dr. don Josip Ćorić, predstojnik ureda za obitelj Splitsko-makarske nadbiskupije. Susret je organizirala Danijela De Micheli Vitturi, dr. med. specijalist obiteljske medicine, djelatnica Obiteljskog savjetovališta pri samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu.

Na susretu su osim članova Hrvatske zajednice bračnih susreta iz Splita i Opuzena bile i obitelji iz Zagreba, Dugog Rata, Ljubuškog i Širokog Brijega.

Sudionici su svakog jutra zajedno slavili svetu misu. Slijedili su radni susreti s prof. dr. Ćorićem, koji je kroz tri dana obradio teme kršćanskog braka, laika u crkvi i odgovornosti vjernika u zajednici. Naglasio je kako su takvi

susreti najbolji način odmora za vjernike koji živeći u današnjem svijetu pretrpanom kojekakvim sadržajima traže oazu mira za sebe, svoju dušu i svoju obitelj ne zaboravljajući Boga i molitvu u druženju sa srodnim dušama tj. sličnim obiteljima.

U prvom izlaganju na temelju biblijskoga teksta Isusovog čuda u Kani Galilejskoj potaknuo je supružnike da ocijene sebe, svog bračnog druga i svoje ulaganje u bračni odnos u trenutku vjenčanja i danas. Naglasio je da je život u braku dinamičan odnos koji traži trajno sebedarje i izlazak iz vlastite sebičnosti: „Ne može se voljeti, ako se sve svodi na vlastiti ego. Što s ovoliko godina braka možemo još popraviti, a što nastaviti njegovati?” Govoreći o laiku unutar Crkve kao živom organizmu, naglasio je da je danas došlo vrijeme kada laik u Crkvi ima puno više prostora, Izazova i dužnosti te ne smije ostati pasivan. Potaknuo je sudionike na razmišljanje o svom angažmanu u Crkvi u skladu sa svojim mogućnostima. Sudionike je suočio sa činjenicom sve manjeg broja svećenika i nužnog angažmana laika uz dužno poštivanje granica. Naglasio je da je naša vjera, vjera knjige, pisma i tradicije, te je vjerniku potrebno stalno čitanje i razmišljanje. Ovakvi susreti su neophodni za stalno obnavljanje vjerničke svijesti. Uputio je na čitanje vjerske literature i redovitoga katoličkog tiska, dodajući kako studente kao i vjernike kroz pastoral usmjerava na čitanje Glasa Koncila. Rekao je: „Tamo gdje ih se ne zove, laici se moraju nametnuti”. Naglasio je važnost molitve: „Isus je liječio i izgonio zloduhe, a mi smo pozvani ozdravljati jedni druge. Molitva je lijek za to”.

Postavio je pitanje kako bi Isus bio prihvaćen da živi u današnjem svijetu i podsjetio kako Isus nije dozvoljavao da se udara njegov narod. Koliko možemo mi kao vjernici braniti Crkvu u ovim vremenima?

U skladu s temom susreta „Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas odmoriti” (Mt 11,28-29), u subotu navečer dr. Danijela De Micheli Vitturi potakla je sudionike na razmišljanje kako je za očuvanje zdravlja važno znati izmjenjivati ritam rada i odmora, sna i budnosti uz redovitu molitvu i održavanje radnih navika. Naglasila je:

„Povjerenje u Boga olakšava pretjeranu i katkad nepotrebnu zabrinutost”.

Fra Ivica Omazić, gvardijan franjevačkog samostana u Zaostrogu, u nedjelju je predslavio misu za župljane i njihove goste te sudionike Obiteljskog susreta. Za vrijeme misnog slavlja pjevao je zbor sastavljen od sudionika spomenutog susreta, koji su čitali misna čitanja, pjevali psalam, sviranjem pratili pjevanje zbora.

Katehistica Darija Mladin, majka šestero djece priredila je dva igrokaza na teme „Što je za nas molitva” i „Jesmo li danas spremni svjedočiti za Krista?”.

U igrokazima su sudjelovala sva djeca. A u programu susreta sudjelovalo je 21 dijete i 19 odraslih.

Uz igru, plivanje, molitvu i odmor djeca su crtala i pisala o temi „Što mi znači obitelj, od čega sam umoran i kako se odmaram?“ Susret je završen okruglim stolom odraslih o istoj temi, a predvodila ga je dr. Danijela De Micheli Vitturi.

Sudionici su zaključili da je obitelj najdragocjenija od svega na svijetu i motiv za život, a djeca su veliki Božji dar i prava neponovljiva investicija. Zanimljivo je da su gotovo sva djeca napisala da su umorna od škole. Odrasli su uglavnom umorni od svakodnevnih briga koje ih muče više nego sam rad, od kojeg se odmaraju snom, a za brige su potrebni ovakvi susreti kako bi ih podijelili međusobno i u zajedništvu s Kristom.

Svi sudionici 15. obiteljskog susreta u Zaostrugu najvišim su ocjenama ocijenili taj aktivni odmor i izrazili želju za nastavkom sličnih susreta. Za ovaj su zahvalni voditelju, organizatoru i na poseban način domaćinu fra Ivici Omaziću zbog gostoljubivosti i velikodušnosti.

A one koji žele više dr. De Micheli Vitturi pozvala je na 37. obiteljsku ljetnu školu koja će se od 27. do 31. kolovoza održati na Jordanovcu u Zagrebu.

Višnja i Danijela

Izveštaj o materijalnim radovima na Visovcu

U protekle dvije godine izvršili smo podosta materijalnih radova na uređenju otoka Visovca kao i samostana i crkve. God. 2006./07. popravljen je i djelomično izmijenjen već istrošeni (razbijeni) pločnik ispred crkve, očišćene su i označene fratarske grobnice na tom području, uređena je spomen-kapelica za sve fratre pokopane na Visovcu s popisom njihovih imena, mjesta rođenja i godine smrti na kamenim pločicama, dovršeni su radovi na novom groblju i postavljen je kameni kip Isusa Krista, uređeno je stepenište na ulazu u muzej i crkvu, popravljen je krov gospodarskih zgrada i drugo.

Obnovljene grobnice i spomen-kapelicu u prizemlju zvonika blagoslovio je mnp. o. provincijal fra Željko Tolić na svetkovinu Sv. Franje prošle godine, uz sudjelovanja velikog broja braće visovačkog i šibenskog samostanskog okružja.

2007. započeti su radovi oko dovođenja plina na Visovac, a sada su pri kraju izvedbe. Spremnici su postavljeni na Stinicama, cijevi su položene na dno rijeke, a plamenici na otoku bi trebali biti postavljeni za mjesec dana.

Opsežni su to i delikatni radovi, ali ćemo time dobivati jeftinije gorivo i prije svega za zagađivanje okoliša mnogo manje opasno od lož-ulja.

Koncem svibnja ove godine završeni su radovi na izgradnji lapidarija «Lapis albus» gdje će biti smješteni kameni spomenici koji su sada razbacani vani, izloženi kiši i mrazu. Unutra se na velikoj površini vidi živo kamenje, «bijela stijena» na kojoj su sagrađene visovačke zgrade. Time smo popravili i zid pokraj bunara koji je bio u takvom stanju da se svaki čas mogao srušiti i ugroziti živote prolazećih turista i hodočasnika. Ove posljednje dovršene objekte blagoslovio je mnp. o. Provincijal dana 7. lipnja ove godine, uz sudjelovanje desetak svećenika i oko 250 vjernika, hodočasnika.

Iznad lapidarija smo popločali cijeli teren novim pločama u koje smo ugradili novi TAU i sagradili novu «glorijetu», kućicu za paljenje svijeća blizu groblja. Nakon otvaranje spomen-kapelice u zvoniku ondje više nećemo paliti svijeće. Popravili smo i neke druge urušene zidove, postavili najnužnije rukohvate pored stepenica ispred muzeja, samostana i crkve, popločali teren oko vanjskog oltara i sazdali nisku kamenu ogradu oko gusterne. Preuređenjem stepenica (iza sakristije) i nabavkom jedne rampe stvorili smo mogućnost da invalidska kolica mogu doći na groblje i u crkvu jer je sve više invalida koji ljeti dolaze na Visovac. U planu su opsežni radovi na obnovi pristaništa za brodove kod suvenirnice o čemu imamo izrađenu dokumentaciju. I ovo je postalo nužno zbog količine brodova i sigurnosti iskrcavanja putnika.

Gotovo svi ovi radovi moraju se izvoditi najviše zbog sigurnosti za tisuće posjetitelja, hodočasnika i turista, koji svake godine posjećuju ovaj biser prirodne ljepote i Gospino svetište od kojih mi i živimo. To od nas sve više zahtijevaju i pozitivni državni propisi. Sve smo planirane radove dogovarali na sjednicama samostanske uprave i na okružnim kapitulima. Jednako tako, dobivene su sve potrebne dozvole od Zavoda za zaštitu spomenika iz Šibenika kao i od Ministarstva za kulturu iz Zagreba. Tako je npr. za dovođenje plina trebalo ishoditi najmanje dvadeset raznih dozvola. Želim napomenuti da zbog ovih materijalnih radova nimalo ne trpi redoviti duhovni život novaka jer oni samo sporadično u tome sudjeluju.

Na kraju donosimo legendu o nastanku Visovca koja je javno pročitana povodom blagoslova Lapidarija:

«LAPIS ALBUS - VISOVAC»

Kad je Gospodin Bog u pradavna vremena na zemlji stvarao planine i nizine, mora i rijeke, uza nj su kao pomagači bili nebrojeni anđeli. Sva su djela

Gospodnja bila dobra i uspješna, ali je stvaranje rijeke Krke ispalo posebno lijepo i zanimljivo. Na putu od izvora prema moru probijala se kroz klisure, stvarala čudesne vodopade, a onda se na mjestima proširivala tvoreći prava jezera. Kad je stvaranje Krke bilo dovršeno Gospodin sa svojim anđelima sjede na vrh Brine zadovoljno promatrajući ovo svoje krasno djelo. Pogled im je pucao na plavo i mirno jezero što se opušteno razlilo nakon mučnog prolaza tolike vode kroz tjesnac visokih Greda.

Jedan od anđela što je radosno lebdio na svježem povjetarcu pokloni se pred Gospodinom i sa strahopoštovanjem ga upita: «Svemogući i Milosrdni Gospodaru, smijem li izraziti jednu primjedbu, zapravo dati jedan prijedlog?» «Samo izvoli, anđele moj dobri!», odvrati Gospodin. «Ovo je jezero divno, okruženo brdima, stranama i livadama» – nastavi anđeo. «Ipak mi se čini da bi bilo još ljepše kad bi u sredini jezera stvorili jedan mali otočić, na kojem bi se u tišini mogle odmarati i gnijezditi ptice nebeske ili druga tvoja bića koja ćeš još stvarati.» Ovaj se prijedlog svidje svim anđelima, pa oni, u znak odobravanja, stadoše lepršati svojim krilima. A i samom Gospodinu se dopade ova zamisao njegovoga mudrog anđela, pa odvrati: «Kako vidim svi vi odobravate ovu ideju, a i meni se ona sviđa, pa neka bude tako. Pođite svi, pokupite kamenja po okolnim brdima i slažite ih i sredinu rijeke. Na kraju zaspite po tom kamenje malo zemlje iz koje će nicati trava i drugo bilje».

Uz urnebesno klicanje poletješe čete anđela, spustiše se i pokupiše kamenje po brdima od Velebita do Dinare. Oni jaki arhanđeli, kerubini i serafini, s lakoćom su nosili veliko kamenje spuštajući ih na dno rijeke, a oni mali anđeli radosno su nosili po nekoliko kamenčića ili malo zemlje. Otočić je bio u tren nasut, a da se nijedan od anđela ni umorio nije. Na kraju nekoliko silnih arhanđela postaviše na sred otočića sedam velikih bijelih kamenja što su se izdaleka mogla vidjeti. Kada je Gospodin pogledao taj ukras nasred jezera sam se zadivio i uskliknuo: «Kako je lijep taj otočić, ta Bijela Stijena, Lapis Albus. Ona se diže uvis iznad vode prema nebu, pa neka se zove Visovac. Ovo je anđeoski otok jer ste ga vi, moji anđeli, sagradili. I na njemu će boraviti Majka moga sina Isusa Krista, Gospa od Anđela. Ona će se zvati i Gospa od Milosti jer ću preko nje ljudima dijeliti svoje milosti. Neka ovo mjesto bude sveto, meni posvećeno! Neka na njemu stanuju redovnici, ljudi sveti, meni posvećeni!»

I bi tako kako je Gospodin rekao sve do dana današnjega. Neka je hvaljen Gospodin Bog stvoritelj, Isus Krist otkupitelj i njegova majka Marija, Gospa Visovačka!

FŽM

Događanja u župi Svih Svetih - Piramatovci

Za župnika sam u župu Svih Svetih u Piramatovcima došao krajem srpnja 2006. godine.

Odmah sam primijetio da crkva Gospe od Milosti kod župne kuće vlaži. Stoga sam pozvao kompetentnu struku da mi potraže uzrok. Nedugo nakon toga smo morali srušiti staru garažu, jer je ona bila uzrok naglog propadanja crkve. Na mjestu stare garaže napravili smo novu (6x4) te uredili ulaz u dvor. Istu smo elektrificirali posebnim svijetlima što je učinio župnikov prijatelj Ivo Kovačević iz Sinja.

Zatim smo pristupili sanaciji zidova oko župne kuće. Sa zapadne strane postavili smo kapiju, a s istočne strane ulaza u dvorište župne kuće postavili smo asfalt. Dvor ispred župne kuće i crkve (cca 60 m²) uredili smo lijepim benkovačkim kamenom.

Župnu kuću smo obojili iznutra i sredili prostor između nje i crkve, također smo sanirali i obojili sve zatvore (oko trideset vrata i grilja na župnoj kući i dvorani).

Potom smo riješili i ulaz u dvorište i prilaz garaži jer je bio jako nezgodan.

Župna crkva Svih Svetih u Krkoviću

Crkvu smo obojili iznutra. Mons. Ante Ivas, biskup šibenski je blagoslovio novu oltarnu sliku Svih Svetih ulje na platnu (2 x 1,30), rad umjetnika Mira Vukšića.

Za crkvu smo nabavili nove orgulje, a braća Tadići iz Rude postavili su moderan razglas u crkvu i jednu trubu za vani. Crkvu smo klimatizirali.

Uredili smo crkveni parking za oko 100 automobila, asfaltirali ga i postavili kapiju.

Nakon ovih materijalnih zahvata pristupili smo uvođenju ministranata i čitača, za koje smo nabavili novo ministrantsko ruho.

Crkva Bl. Alojzija Stepinca u Sonkoviću

Crkvu smo klimatizirali i postavili novi razglas unutra i van. Uveli smo čitače i pjevače te za liturgijsko pjevanje nabavili nove klavijature. Kao i u Krkoviću nabavili smo novo ministrantsko ruho.

U izradi je slika ulje na platnu (2 x 1,30), koja će prikazivati Gospu Visovačku, Sv. Franju i Sv. Marka zaštitnika sela.

Crkva Sv. Ante u Vaćanima

Isti izvođači postavili su razglas u crkvi i van. Uveli smo ministrante, čitače i pjevače te za liturgijsko pjevanje nabavili nove klavijature.

Crkvu smo također klimatizirali.

Naslikana je oltarna slika (2 x 1,30), koja prikazuje zaštitnika sela sv. Antu Padovanskoga i staru crkvu koju su srušili četnici u Domovinskom ratu.

Uredili smo i asfaltirali prostor za parking ispred groblja.

Crkva Sv. Roka u Pirmatovcima

Postavljeno je novo zvono (45 kg) s likom sv. Roka.

Uređen je oltar te postavljeni slika sv. Roka (ulje na drvetu), novo raspelo i Gospina slika. Napravili smo novu preslicu i uredili okoliš. Kao i u vrtu ispred župne kuće tako i kod crkve sv. Roka posadili smo nove masline (12).

Crkva Sv. Bartola u Ždrapnju

Postavljeno je novo zvono (40 kg). U crkvi smo nabavili novi ambon i Gospin kip.

Crkva Gospe od Milosti u Pirmatovcima

Ova je crkva trebala najveće zahvate. Potpuno smo je obojili iznutra i izvana te postavili impregnaciju. Kao i u ostalim crkvama tako smo i ovdje postavili razglas te uveli ministrante, čitače i pjevače.

Umjetnik Miro Vukšić naslikao je oltarnu sliku ulje na platnu (2 x 1,30), koja prikazuje Sv. Roka zaštitnika sela i Gospu od Milosti s djetetom Isusom u naručju.

Na preslici nije bilo križa pa smo postavili križ od tikovine (2 m).

Za crkvu smo nabavili novo raspelo (1,60 m) te kipove sv. Roka i Majke Božje, također smo dali izraditi novi župni barjak s likom sv. Roka.

Ispred župne kuće napravili smo jarbol (6 m) na kojemu se uvijek ponosno vijori hrvatska trobojnica.

Za cijelu župu napravili smo križni put u benkovačkom kamenu, 1,70 m visoke kapele, od župne kuće do crkve sv. Roka 14 postaja. Kamen su nam donirali Marko Kalcina i Ante Mamić, a 14 obitelji doniralo je gradnju 14 postaja, njihova su imena upisana na postajama.

U župi su održane pučke misije. Odaziv vjernika je bio odličan. Često organiziramo hodočašća. Kroz Marijine mjesece, svibanj i listopad, redovito se moli krunica i svibanjska odnosno listopadska pobožnost.

Potrebno je naglasiti da su sve radove u župi financirali vjernici i grad Skradin te župni prijatelji i naši vjernici iz župe koji su na radu u Švedskoj. Uglavnom smo gotovo sve radove izvodili sami u režiji župnika i Župnoga vijeća.

Fra Neven Pavlinušić

Proslava blagdana Sv. Ivana Krstitelja u Grnčeniku (Staševica)

Ove godine, svečanije nego dosadašnjih godina, slavio se sv. Ivan na Grnčeniku u župi Staševica, u subotu prije blagdana, tj. 21 lipnja.

Prvi put se do toga sela u srcu Rilića i Biokova moglo doći automobilima. Dosadašnjih godina trebalo je 3-4 sata hoda od Staševice ili od Brista pješaćiti do Grnčenika. Od kolovoza prošle godine do konca travnja ove godine izgrađen je i asfaltiran 8 km dug put kroz tešku planinu.

Grnčenik pripada općini Gradac, a župi Staševica. Prema Stanju duša župe Pasičina iz 1898. živjelo je u Grnčeniku 80 osoba u 12 obitelji, a isto tako prema Stanju duša župe Pasičina od 1. rujna 1935. što ga je sastavio fra Ante Gnječ, živjele su 54 osobe u 10 obitelji, (v. Stanje duša str. 52.). Kada su mnogi iz biokovskih sela poslije potresa 1962. selili prema moru ili prema polju, tako je pomalo opustio i Grnčenik. Odseljeni s Grnčenika su često dolazili u svoje selo, lovci su tu imali svoje kuće. Zadnji je odselio s Grnčenika u Gradac Rade Žderić pok. Josipa, rođen 9. siječnja 1924. Zadnji sprovod u Grnčeniku bio je 1965. Matiji Žderić, zvanj «Risa», rođenoj 3. prosinca 1890. (Stanje duša župe Pasičina, str. 52.).

Ovogodišnji blagdan Sv. Ivana počeo je dan ranije, kada su Ante Pećar i njegovi prijatelji, uredili sve oko crkve, postavili nova željezna raštela i zastavu.

Koncelebrirana sv. misa pred crkvom Sv. Ivana počela je blagoslovom kipa Gospe Fatimske, koju je za tu prigodu darovao Nediljko Žderić (1930.) koji je na taj dan posebno mislio na svoje roditelje pok. oca Grgu i majku Peru r. Glumac, koje su partizani u veljači 1942. ubili u ogradi blizu sela. Pokopani su 20. veljače u malom groblju, nedaleko od crkve Sv. Ivana u Grnčeniku. Možemo zamisliti kako je njihovoj djeci Nediljku, Zorki i Mladenu bilo bez roditelja u tim brdima. Tada ih je primila tetka Manda i s njom su živjeli

u Bristu odakle su s ostalima 1944. odvedeni u El Sat (Egipat). Kasnije su djeca živjela po raznim domovima. Bili smo iznenađeni kad nam je njegov sin Željko rekao da je na internetu pronašao da su Grgo Žderić i njegova žena Pera rođ. Glumac, ubijeni u Jasenovcu i da se nalaze zajedno s više Žderića na spomen zidu u Jasenovcu.

Koncelebriranu svetu misu predvodio je fra Gabrijel Jurišić, koji je 1959. za Božić, došao pješice preko Gračkih stina i Grnčenika u Pasičinu i ostao sve božićne dane.

U svojoj propovijedi naglasio je duboko štovanje sv. Ivana Krstitelja u našem narodu. S njim su koncelebrirali zaostroški gvardijan fra Ivica Omazić, župnik u Gradcu fra Ante Anić, župnik Tučepa fra Nediljko Šabić, župnik Kozice fra Marko Bitanga, župnik Brista fra Bone Bilić, svećenik zadarske nadbiskupije don Jerolim Lenkić iz Bibinja i fra Vinko Prlić, župnik Staševice. Pjevanje je vodio fra Petar Vrljičak, župnik Vrgorca, a pjevao je cijeli puk.

Propovjednik je naglasio da je biskup Stjepan Blašković (†1776.) 25. svibnja 1733. razdijelio veliku župu Podjezerje, koja je tada imala 140 obitelji u jedanaest sela, ali ih je veliko Jezero razdvajalo, sve dok fra Ante Gnječ (1876.-1942.), župnik Pasičine, nije prokopao tunel (1938.) i od jezera učinio plodno polje.

Biskup je od prostrane župe učinio tri: Otrić-Struge, Plinu i Bristu kojoj su pripadala sela Pasičina, Grnčenik i Umčani. Kasnije su Umčani pripali župi Dusina. Na prostor Grnčenika i Miluši, godine 1696. došlo je iz Hercegovine 736 obitelji (iz Brotnja, Blata i Mostara) vođeni svojim župnicima fra Franjom Marinovićem i fra Franjom Andrijaševićem, serdarom Andrijom Babićem i drugim serdarima i harambašama, koje su kasnije otišle u gornju Cetinu, Potravlje, Vrliku, Zadvarje, Muć i Velim... Za uspješnu akciju providur Sinja Ante Semitoccolo napisao je 1696. fra Frani Marinoviću posebnu zahvalnicu. I danas u narodu živi predaja da je ovdje živjelo 700 obitelji, i sada se kod Vrila u Grnčeniku pokazuje gdje su bili ostaci manastira.

Ovdje možemo spomenuti riječi fra Josipa Solde (†31. kolovoza 2005.) prigodom 250. obljetnice naše Provincije: «Ja - fratar Provincije Presvetoga Otkupitelja, stvorene godine Gospodnje tisuću sedam stotina trideset i pete, dolutao sam iz Bosne i Hercegovine s izbjeglicama, praćen oštrim koracima hajduka i serdara, čija se ruka odmarala na balčacima kubura i mačeva. S narodom sam se smjestio u trokut obzidan kamenim zidom i dubokim slanim morem. Ugnijezdio sam se među kamenje što strši iz zemlje poput mrtvaca poginulih za slobodu, u zemlji u kojoj se životna borba mijesi jedino molitvom i znojem... Ja, obični fratar, gradio sam bratstvo siromašnoga oca Franje iz Asiza na zemlji nimalo za to pogodnoj» (Zbornik» Kačić»,1987.-1988.str. 418.).

Fra Gabrijel je posebno naglasio krizmu 1956. kada je biskup Frane Franić (†17. ožujka 2007.), 19. kolovoza 1956. godine pješice s Malog Prologa, preko polja i Staševice, sa sedmoricom svećenika došao u Pasičnu, gdje ga je dočekaio župnik fra Nikola Radić. Katehezu krizmanicima, roditeljima, kumovima i drugim vjernicima prije mise održao je biskupov tajnik don Branimir Markić (†1985.).

Poslije mise i kraćeg odmora, oko 15 sati, po velikoj vrućini, krenulo se pješice preko Grnčenika, gdje su oko 18 sati na Vrelu imali kraći odmor, napili se hladne vode i preko planine oko 22 sata došli u Zaostrog.

Na svećenike se moglo primijeniti riječi hrvatskog književnika Jovana Hranilovića, gdje u svojoj pjesmi «Gorskom svećeniku» pjeva:

*Snijeg praminja, bura vije,
Nigdje puta, staze nije,
Na vrletnoj gorskoj kosi
Što l' to jecnu što l' to sinu,
To svećenik starac nosi,
Umirućem popudbinu
Po vrletni teško kroči
Da u bijedu nadu toči.*

Fra Gabrijel je naglasio da su iz tog sela 1942. godine partizani išli i pljačkali samostan u Zaostrogu tri puta, što je tadašnji samostanski kroničar fra Ante Antić do sitnice zapisao. S Grnčenika su partizani išli u Vrgorac i 15. lipnja 1942. godine ubili 32 nevine osobe na samome groblju. Pobiti 32 osobe, među njima i devet žena, bez suda, bez krivnje, nezapamćeni je zločin. Fra Vjeko Vrčić, dugogodišnji župnik Vrgorca u svojoj neobjavljenoj knjizi (rukopis) «Život moj» na str. 295. piše: «Pred moj dolazak u Vrgorac, dogodio se nezgodan slučaj. Fra Mate Rakić, kao kozički župnik, često je navraćao u Vrgorac. Moj predčasnik fra Branimir rado ga je primao. Jednog jutra banuo fra Mate pred župsku kuću. Sav zajapuren: - Došao sam ubiti Peru Bajalo. On je odveo moga oca. Ja sam to vidio vlastitim očima. Hoću, ubit ću ga. On je ostavio nas sirotama! - Ne fra Mate, svjetuje časna Aleksandra. - Ne smiješ, fra Mate, dokazuje fra Branimir. Vidjevši župnik da je fra Mate izvan sebe, u nekom čudnom duševnom stanju nije ga pustio bez sebe kroz Vrgorac. Oni na Pjacu, Pero Bajalo pred njima. Kao naručen. Skočio fra Mate: - Jesi li ti Pero Bajalo? - Jesam! Strašljivo će taj, inače čovjek kratke pameti. - Jesi li ti odveo moga oca? - Jesam! Strašljivo će bijednik. Visoki, kršni, gorostas fra Mate, uhvatio tog kržljavoga sitnog bijednika za vrat. Skočio fra Branimir, otrgao fra Matu od Pere. Mogao je jer je i on sinjski gorostas. Časkom se skupila čaršija oko njih. Fra Branimir je odveo fratra

župskoj kući... Milena Hršćić, kojoj su u pokolju ubili majku, više glasno po vrgorskoj Pjaci 1971.godine - Dobro je rekao u govoru fra Bone Radonić, kad je držao govor poginulima, doći će vrijeme, kad će se djeca stidjeti, da su im očevi bili komunisti!». Dolaskom hrvatske države 1990.godine Grad Vrgorac je podigao spomenik «Lipanjskim žrtvama» uz samo groblje.

I danas se u Grnčeniku vidi mramorna spomen-ploča postavljena 19. kolovoza 1961. ugrađena u liticu koja govori o tom komunističkom zločinačkom vremenu. Ni poslije krvavo osvojene vlasti 1945. godine nisu uspjeli da im tadašnja Jugoslavija probije put do toga partizanskog mjesta.

Iz toga sela, kao i svih krajeva, moralo se ići «na dobrovoljne radne akcije», čega nije pošteđen ni pisac ovih redaka, koji je kao maturant 1960. morao ići u «radne brigade». Dakle, nisu mogli sami sebi graditi put, nego je to 2008. učinila sadašnja hrvatska država. Mnogi su poslije euharistijskog slavlja zaželjeli imati fra Gabrijelovu propovijed jer je donio mnoštvo povijesnih dokumenata o Pasićini, Bristu, Gradcu i drugim selima...

Fra Gabrijel je predložio da se put od Staševice do Pasićine nazove imenom fra Petra Gnječa, jer je fra Petar (†1935. u Zaostrogu) prije sto i više godina, kao župnik i mještatin, počeo graditi put od Staševice do Pasićine, a od Pasike do Grnčenika neka se put zove po fra Filipu Žderiću. Fra Filip Žderić je rođen u Grnčeniku 1680. godine. U Franjevački red je stupio u Zaostrogu i bio je vrlo nadaren. Studij filozofije i teologije završio je u Genovi (Italija). U Zaostrogu je bio profesor filozofije i teologije i kao gvardijan Zaostroga sagradio je župnu kuću u Gradcu. Bio je uz profesorsku službu u Zaostrogu dvije godine kapelan u Pasićini. Svake subote je pješačio nekoliko sati preko Gračkih stina do Pasićine gdje je nedjeljom imao svetu misu i navečer se vraćao u samostan, gdje je već u ponedjeljak imao predavanje za studente. U Grnčeniku je 24. travnja 1731. krstio Štipana Žderića sina Bartulova. Krštenje je obavio u maloj kapeli čiji se temelji i danas vide u groblju. Umro je u Zaostrogu 24. kolovoza 1740. godine.

Današnju crkvu Sv. Ivana u Grnčeniku sagradio je 1913. godine župnik Pasićine fra Andrija Matutinović (†3. siječnja 1947.), Zaostrožanin. Zub vremena je crkvu uništio i 2002. angažiranjem Ante Pećara i drugih dobrih ljudi, crkva je obnovljena. Sav materijal darovao je načelnik općine Gradac Ivo Kosović, a prijevoz je helikopterom (četiri puta) osigurao gradonačelnik Ploča Ante Karamatić.

Fra Gabrijel je na koncu euharistijskog slavlja predložio da se fra Filipu Žderiću postavi i spomen ploča na crkvi Sv. Ivana u Grnčeniku, što je narod rado prihvatio.

Odseljeni s Grnčenika pred svojim su starim kućama, koje sada služe ponajviše lovcima za odmor, priredili ručak za svećenike i goste. Sigurno je

da nikada nije u Grnčeniku bilo devet svećenika na jednom euharistijskom slavlju. Čula se pjesma i harmonika u don Jerinim rukama, a pjesma se razlijevala u srcu sela u dubokoj hladovini na lijepom povjetarcu.

Dok smo silazili s Grnčenika navratili smo u crkvu Sv. Ante na Pasiki, koju je skupa s crkvama Sv. Jure i Svih Svetih obnovio bivši župnik fra Stipe Bešlić.

Ove godine na blagdan Sv. Ante blagoslovljeno je zvono na crkvi Sv. Ante, koje je darovao Stipe Sikirić Matin koji živi u Australiji.

Kolone automobila u večernjim satima kretale su se prema Grnčeniku, među kojima smo vidjeli i strane registracije, jer su postavljeni plakati u Primorju i u Staševici. Mnogi su se zaustavili na Vrelu i uživali u prekrasnoj planinskoj izvornoj vodi.

Fra Vinko Prlić

Blagoslov obnovljene crkve Svetog Roka, postaja križnog puta i zvona u Piramatovcima

Dana 28. lipnja 2008. šibenski biskup mons. Ante Ivas blagoslovio je zvono i obnovljenu crkvicu Svetog Roka te postaje križnoga puta koje su sagrađene uz put od župne kuće da ove crkvice. Na blagoslovu su uz biskupa sudjelovali župnik fra Neven Pavlinušić, desetak fratara, dva dijecezanska svećenika, nekoliko časnih sestara i oko dvjestotinjak članova vjerničkog puka. Među prisutnima su bili gradonačelnik grada Skradina gosp. Nedjeljko Dujić i savjetnik ministra znanosti, obrazovanja i športa dr. Ivan Milanović-Litre. Slavlje je svojim pjevanjem i sviranjem uzveličala klapa "Sveti Ante" iz Danilo-Kraljice.

Blagoslov je tekao ovako: biskup je najprije u crkvi Gospe od milosti blagoslovio raspelo, kip Blažene Djevice Marije, kip svetog Roka i oltarnu sliku svetog Roka i Blažene Djevice Marije (2 x 1,30 m), koja je rađena u tehnici ulje na platnu, umjetnika Mira Vukšića. Nakon toga je uslijedila procesija i pobožnost križnoga puta te blagoslov postaja i druge slike svetog Roka i crkvenog zvona.

Nakon blagoslova, župnik se zahvalio svim donatorima i svima koji su došli na ovo slavlje te je sve nazočne pozvao na ručak u mjesnu OŠ „Piramatovci“. Tijekom ručka klapa "Sveti Ante" je pjevala poznate duhovne, dalmatinske i rodoljubne pjesme te je sve nazočne oduševila svojim pjevanjem. Unatoč velikoj vrućini, svi su bili zadovoljni ovom proslavom.

Fra Stipe Vukadin

Mješoviti zbor Gospe od Zdravlja hodočastio u Vukovar

Članovi mješovitog zbora župe Gospe od zdravlja iz Splita 7. i 8. lipnja 2008. hodočastili su u Vukovar, uz potporu splitsko-dalmatinske županije i grada Splita. U subotu ujutro prije puta u crkvi Gospe od Zdravlja misu za hodočasnike predslavio je župnik župe Gospe od Zdravlja fra Pavao Vučković u koncelecijaciji s maestrom fra Stipicom Grgat, zborovođom i organizatorom hodočašća. Nakon desetak sati provedenih u autobusu kroz pjesmu i molitvu, hodočasnici su stigli u hrvatski herojski grad Vukovar. Nakon smještaja u hotelu Dunav, uslijedilo je razgledavanje grada, večera i druženje. U nedjelju 8. lipnja u 9 sati ujutro u franjevačkoj crkvi Sv. Filipa i Jakova sv. misu za sve poginule i nestale branitelje i Vukovarce u Domovinskom ratu predslavio je fra Pavao Vučković u koncelecijaciji s domaćinom fra Zlatkom Špeharom, gvardijanom samostana. Na početku misnog slavlja fra Pavao je pozdravio okupljene vjernike i naglasio da zajedno s hodočascima slavi svetu misu za poginule i nestale u Domovinskom ratu. U svojoj je homiliji usporedio samostan Gospe od Zdravlja sa samostanom Sv. Filipa i Jakova u Vukovaru, jer su fratri došli u Split na Dobri 1728. a u Vukovar 1729. Fra Filip Grabovac donio je sliku Gospe od Zdravlja iz Venecije, narodu na štovanje. Značajno je da je Gospa sačuvala Dobri od kuge koja je harala. Na Dobrom su fratri sagradili kapelu, zatim manju crkvu, koja je srušena i na njenom mjestu sagrađena današnja crkva u kojoj je znamenita freska Krista Kralja koju je naslikao Ivan Dulčić. Na fresci je prikazana Hrvatska zemlja i Krist u patnji i slavi uskrsnuća koji povezuje Hrvate i sjedinjuje sjever i jug. Fra Pavao je izrazio zahvalnost zbog svega što su Vukovarci učinili za Hrvatsku. Osvrćući se na nedjeljnu homiliju o pozivu Mateja naglasio je da Bog poziva svakoga a toliki se ne odazovu pozivu. Tko želi slijediti Krista treba uzeti svoj križ i živjeti po njegovu nauku. Bogu je milo milosrđe, a ne žrtve. Tko ljubi služi Bogu, jer Bog je ljubav. Ako nema ljubavi ni žrtve ne vrijede, najvažnija je ljubav. Svima koji smo kršteni vrijedno nam je spoznati i djelom izvršiti istinu. Na kraju je poručio da se odazovemo Gospodinu kada čujemo njegov poziv i slijedimo ga na putu kroz život dok nas ne pozove u svoje kraljevstvo. Na kraju mise fra Pavao je gvardijanu samostana Fra Zlatku izručio pozdrave splitsko dalmatinskog župana Ante Sanadera, dožupana Luke Brčića, splitskog gradonačelnika Ivana Kureta, subraće iz samostana i kolega iz Splita i dao prigodne poklone: sliku Gospe od Zdravlja i reprodukciju Dulčićeve freske Krista Kralja, te novčani ček u vrijednosti od 5 000 kuna kao dar splitsko-dalmatinskog župana. Predsjednik udruge Ivan Pavao II. gospodin Mate Bosnić je u ime udruge izručio fra Zlatku ček od 5000 kn za kruh i mlijeko za siromašnu djecu Vukovara i stipendije

za školovanje dvaju siromašnih studenata. Fra Zlatko Špehar je zahvalio hodočasticima i izrazio radost da i u Splitu već godinama živi akcija I u tvom gradu Vukovar svijetli. Za vrijeme svete mise mješoviti zbor Gospe od Zdravlja iz Splita pod ravnanjem maestra fra Stipice Grgata i za orguljama s. Zorislave Radić izveo je: Misu u B-duru za zbor i sopran solo St. Joannis de Deo J.Haydena, molitvu Gospi od Zdravlja Čuj vruću molbu i na kraju Zdravo Djevo.

Nakon mise u pastoralnom centru samostana Sv. Filipa i Jakova fra Zlatko je prikazao video snimku o stradanju Vukovara i upoznao hodočasnike sa sadašnjim problemima. Svojim je izlaganjem opisao svjedočanstva Vukovaraca i vukovarske djece koja su najbolja škola ljubavi i opraštanja. Na kraju je naglasio da u Vukovar pošaljemo našu djecu i mlade da na živom primjeru uče gdje je počela ova hrvatska država. Ovdje se ne govori o herojima već o mučenicima zbog čega je treća vukovarska župa kao zaštitnicu izabrala baš Kraljicu mučenika. Zatim su hodočasnici posjetili vukovarsku bolnicu, spomen žrtvama na Ovčari, mjesno groblje, masovnu grobnicu žrtava rata, grobove branitelja, groblje tenkova na Trpinskoj cesti, spomenik Blagu Zadri i crkvu Gospe Fatimske u Borovu Naselju u kojoj je sačuvan neoštećen Gospin kip. Duboko dirnuti mučeništvom Vukovaraca, hodočasnici su u ranim poslijepodnevnim satima krenuli za Split sa željom da se još koji put vrate u Vukovar i da mlade potaknu da hodočaste u ovaj dio Lijepe naše čijim hrabrim ljudima dugujemo zahvalnost i poštovanje.

Danijela De Micheli Vitturi

Evo što je gđa. Ivana Mogić Melvan članica zbora zabilježila u osvrtu na Vukovar.

Riječi fra Zlatka: „Za vrijeme najtežih napada na Vukovar, dok je put prema zapadu još bio moguć, jedan je branitelj bio tako teško ranjen da je izgledao kao hrpa mesa. Trebalo ga je odmah prevesti u Zagreb. Na svom prvom susretu s tim ranjenim braniteljem prof. dr. Tomislav Ivančić ga je upitao: ‘Sinko možeš li oprostiti?’, na što je branitelj odgovorio: ‘Opraštam što su mi razorili grad, opraštam što su ubili moje sugrađane, opraštam što su ovo učinili od mene, ali ne mogu oprostiti što su me prisilili da pucam u njih i da ih ubijam’“.

Fra Zlatko: „Ne dao Bog da, kad odete iz Vukovara, još uvijek budete osjećali najmanji djelić mržnje prema bilo kome. Ako ste ikada u životu ikoga i najmanje mrzili, odbacite taj osjećaj od sebe, jer ovaj grad – mučenik je obranila samo čista ljubav. I kada izidete iz Vukovara, ako u vama još uvijek bude ostao djelić mržnje, ponovno ćete nam raniti grad.“

A gospođa Ivana je rekla za Radio Mariju: “Možda nije slučajno što sam na odlasku u Vukovar zaboravila i fotografski aparat, što nisam imala niti papir, a niti sam našla olovku. Trebalo je, očito, da to sve što sam čula i vidjela bilježim svojim razumom i srcem u svoju dušu. Strašne sam stvari vidjela: ruševine i djela mržnje, one iskonske mržnje koja je Isusa odvela i raspela na Križ. Čula sam užasne, bolne priče ljudi koji su preživjeli sve to i samo božanskom milošću opstali u svemu tome. Ono što je ostalo kao svijetla točka svega toga i što mi je ostavilo prostora za nadu je: jedna urušena kuća na raskrižju u starom centru grada, ostale su same zidine, cigla na cigli, a na tri rupe, gdje su nekada bili prozori, cvatu u trima lončanicama prekrasni đirani. Nadu su mi, iznad svega, dale riječi fra Zlatka, riječi o opraštanju i odricanju od mržnje, usprkos svega. I na kraju na samom odlasku iz Vukovara, na Trpinskoj cesti, simboličnu sliku nade pokazalo mi je petero djece, koja su odjevena u hrvatske dresove, s hrvatskom zastavom u ruci popela na tenk, koji je ostao tu, još iz Domovinskog rata, i skandirala: „Hrvatska, Hrvatska!“ Sada znam da će opstati Hrvatska, njen narod i grad – mučenik Vukovar, kojeg je obranila čista Ljubav i opraštanje. Ljubav i opraštanje bliski onome kojeg je raspeti Krist osjećao dok je umirao na križu. A Krist je uskrsnuo!

Održane pučke misije u Čvrljevu (od 5. do 13. srpnja) – mons. Ante Ivas podijelio sakrament krizme

Prigodom 800. obljetnice Franjevačkog reda, u župi Čvrljevo, u Šibenskoj biskupiji, pod mišlju vodiljom „Bog moj – sve moje“ održane su od 5. do 13. srpnja „Pučke misije“. U toj maloj i skromnoj župi mjesne crkve šibenske, koja je sastavljena od pet sela: Čvrljevo, Divojević, Utore, Klادنjice i Vinovo, svakodnevno, u svih pet crkava, propovijedali su vjerovjesnici: don Ivan Bodrožić, fra Ante Udovičić i fra Ante Jurić Talaja.

Vjerovjesnici su kroz taj tjedan pučkih misija propovijedali kako biti maleni i u malenosti srca prihvatiti Kristovu riječ; poučavali su krizmanike o odgojnim vrednotama u obitelji; govorili su o roditeljskom tajkunskom i neodgovornom odgoju, te o važnosti vjere u odgoju, o mladima, i na poseban način o vrijednosti molitve i rada, poput sv. Benedikta koji je rekao i izvršio prevrat svojom mišlju vodiljom „ora et labora“, moli i radi; naglasak je stavljen i na bračnu ljubav, kao osobno tiho i skrovito kršćanko svjedočenje; propovijedalo se o životu svetog Franje koji je podijeljen na dva gotovo jednaka dijela: život ‘u grijesima’ (1181.-1204.) i novi život (1204.-1226.), o prijelazu iz jednog iskustva u drugo, tj. o prekretnici Franjinog života koja se dogodila u susretu s Kristom, ali ne u njegovoj slavi, nego u njegovoj mucij,

o Franjinu razmišljanju o Kristovu životu, o Franji koji ne želi ostati s Njim samo u mislima nego ga nastoji proživljavati na najsavršeniji način, o sv. Franji koji postaje svjestan da će samo kroz konkretni život, tj. preko dara života moći ljubiti Isusa i potpuno ostvariti samoga sebe u Kristu – Krista ljubiti, Krista živjeti, Kristu se suobličiti. Posebno su naglašeni temelji života sv. Franje i svakog čovjeka koji se njime želi nadahnjivati: Isus Krist - uzor, Evanđelje - vođa, Crkva - majka i učiteljica i Pravilo - zakon života.

Na koncu tjednoga misijskog programa, vjerovjesnici su uputili svim vjernicima svoju zajedničku poruku: - Isus nas poziva da sjajimo nenametljivo poput svjetla i postanemo nevidljivi poput soli u hrani, te tako ne dopustimo da svijet potone u tamu, niti da život ljudima bude neukusan. „Vi ste sol zemlje, vi ste svjetlo svijeta“.

Tijekom „Pučkih misija“ župu je Čvrljevo u četvrtak, 10. srpnja pohodio mons. Ante Ivas, biskup šibenski gdje se u župnoj crkvi susreo s petoricom krizmanika. Tom prigodom biskup je kazao da je došao dati potporu misionarima i potaknuti krizmanike na nadu i vjeru.

U nedjelju, 13. srpnja, mons. Ante Ivas, biskup šibenski, ponovno je pohodio crkvu Imena Isusova, gdje je u prepunoj crkvi predvodio svečano euharistijsko slavlje tijekom kojeg je podijelio sakrament sv. Krizme petorici krizmanika. Biskup je između ostalog istaknuo: - Isus je danas u Evanđelju govorio o sjemenu, on želi duboko u srca naša posijati Riječ svoju, ali danas su trnje zavisti, ljubomora, probitak i sve ono što ruši zdravu obitelj jači od Riječi Božje. Gospodin želi zaorati našu njivu-dušu, pokucat na naše čelo, želi da ti srce bude mekano i spremno primiti Riječ Božju. Danas molimo da se otvorimo Gospodinu, molimo za naše mlade i za misije koje su htjele posijati sjeme Božje u vaše srce. Neka nam Gospodin i naša Gospa pomognu da se Božje sjeme u duši rasklija i donese obilati rod.

Na koncu misnog slavlja župnik Čvrljeva, fra Ante Jurić Talaja, zahvalio se vjerovjesnicima i ocu Biskupu što je osobno došao u Čvrljevo i podijelio petorici krizmanika Duha Svetoga, te je zaželio ocu Biskupu da ga isti Duh svakodnevno prati u njegovu životu i odgovornom dušobrižnom radu.

Dragica Zeljko Selak

Slavili zajedno 35. obljetnicu svećeništva

U nedjelju, 27. srpnja, osmorica svećenika Provincije Presvetog Otkupitelja iz Splita proslavili su 35. godišnjicu svećeništva u župi Lišane Ostrovičke. Slavljenici fra Marko Babić, fra Ivan Dotur, fra Božo Morić, fra Marko

Prpa, fra Ante Krešo Samardžić, fra Stipe Šušnjara, fra Petar Vučemilo i fra Jozo Župić ređeni su za svećenike 1. srpnja 1973. u Sinju po rukama nadbiskupa Frane Franića. Bilo ih je deset. Pred više godina u saobraćajnoj nesreći preminuo je fra Ante Brčić, a fra Ante Jurić Talaja zbog obveza u župi nije mogao doći na slavlje. Na početku slavlja, slavljenike je pozdravio njihov kolega fra Božo Morić, župnik župe Lišane Ostrovičke. Riječ pozdrava izrekla je i Ivana Nimac, studentica druge godine teologije. Kazala je:

Župa Lišane posebno počašćena

Dragi i poštovani slavljenici,

Ovo je dan što ga učini Gospodin, radujmo se i kličimo u njemu! S ovim riječima, s velikom radošću u srcu i čašću koja mi je dodijeljena, želim ovdje danas, u ime ove okupljene zajednice pozdraviti sve vas dične slavljenike-jubilarce.

Prije 35 godina sabrao vas je Gospodin iz raznih dijelova Lijepe naše i sakramentom Svetoga reda posvetio za svoje svećenike. A tada, jer ste njegovi apostoli, poslao vas je širom svijeta sijati sjeme Božje riječi: neke od vas izravno k svome narodu kao dušobrižnike, kao tješitelje i naučitelje u raznim društvenim okolnostima i previranjima; a pojedine kao profesore koji će oformiti na visokim školama buduće svećenike.

Danas je naša župa Lišane posebno počašćena, jer vas je Gospodin Isus preko svima nama dragog fra Bože opet okupio na jedno mjesto, a nama dao milost s vama zajedno zahvaljivati za 35 godina vašeg svećeništva i posvećenja.

Kako nema ništa uzvišenijeg od euharistije u kojoj nas Krist okuplja oko svoga stola, molimo ga zajedno za svaki blagoslov na vašim daljnjim životnim putovima za dobrobit duša koje su vam povjerene.

Kao župa, preko ovog slavlja povezujemo se sa svima vama i obećavamo vas pratiti svojim molitvama, a preporučamo se i mi u vaše, dok nas dobri Bog ponovno ne sjedini u svome kraljevstvu.

Osjećajte se ugodno s nama i primite naše iskrene čestitke i pozdrave. Dobro došli!

Osebujno pjevanje

Euharistijsko slavlje predvodio je i propovijedao fra Marko Babić. Vjerničkom mnoštvu protumačio je Isusove prispodobe o blagu sakrivenu na njivi, dragocjenom biseru i mreži punoj riba. Pozvao je kolege i ostale vjernike na spremnost žrtve, jer gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce, riječi

su Gospodina Isusa Krista, kazao je fra Marko. Svetu misu u narodnom napjevu koji je vrlo osebujan za župu Lišane, pjevala je cijela crkva pod vodstvom s. Ljiljane Radaš.

Riječ zahvale na kraju mise, u ime vjerničke zajednice izgovorila je prof. Ivana Mamić:

Milost Božja djeluje na ljude i kroz ljude

Na kraju ovog euharistijskog slavlja ne propustimo zahvaliti dragom Bogu i našim gostima koji su nam svojim okupljanjem pokazali kako milost Božja djeluje na ljude i kroz ljude. Prije 35 godina rekli su “da”, zavjetovali se da će širiti Božju riječ i to su uspješno činili do sada, a činit će i dalje.

Da Bog ne bira ni vrijeme ni mjesto dokaz su naši slavljenici, kao i 7 svećenika iz naše župe koji vjerno služe Bogu i pružaju primjer vjernicima i svima onima koji žele krenuti njihovima stopama. A mlade snage?! Trenutno je 6 mladića koji su spremni baviti se svećeničkim zvanjem, što je veoma velik uspjeh za ovako malu župu.

I zato zahvalimo onima koji svojim primjerom otvaraju vrata Crkve mladim kandidatima, zahvalimo onima koji nesebično prenose Božju riječ s oltara i budimo spremni podržati svakoga tko krene njihovim stopama.

Iskrene čestitke vama, dragi župniče i dragi slavljenici, želimo vam obilje Božjeg milosrđa i da još mnogo godina radite ono u čemu ste najbolji - da propovijedate Božju riječ.

I na kraju, hvala dragom Bogu što nas je okupio u ovolikom broju i jer nam iz dana u dan daje razloge da održimo neraskidivu vezu s njime! Hvala.

“Bauštelac” za kolege

Poslije euharistijskog slavlja, na ručku što su ga pripremile vrijedne sestre franjevke od Bezgrešne iz Šibenika, slavljenici su prebirali uspomene iz gimnazijskih, novicijatskih i bogoslovskih dana. Posebno su se lijepo osjećali u prekrasnom okolišu crkve i župne kuće što ga je uredio njihov vrijedni kolega fra Božo Morić. Fra Jozo je svim kolegama i časnim sestrama darovao svoju knjigu “Bauštelac”. Kolega fra Božo obdario nas je svakoga pojedinog velikom dinjom i mlunom, plodovima Ravnih kotara za sretan put. Na rastanku je pao dogovor da bi, ako Bog da, iduće godine susret bio na Sumartinu kod kolege fra Ivana Dotura. Hvala fra Boži, časnim sestrama i cijeloj župskoj zajednici Lišana Ostrovičkih za srdačno gostoprimstvo.

Fra Jozo Župić

Slavlja u imotskom samostanskom okružju

Kao i svake godine, tako su i ove u imotskom samostanskom okružju svečano proslavljeni zaštitnici župa i velike svetkovine.

Sredinom srpnja slavili smo u **Runovićima Gospu od Karmela**, zaštitnicu župe. Središnje euharistijsko slavlje na samu svetkovinu, 16. srpnja, predvodio je fra Zoran Kutleša, imotski gvardijan i župnik uz koncelebraciju desetak svećenika.

Na Studencima je ove godine bilo posebno svečano na **sv. Iliju**, 20. srpnja. Naime, u proteklom razdoblju crkva sv. Ilije iznutra je u potpunosti obnovljena. Obojana je cjelokupna unutrašnjost crkve, postavljena nova elektrifikacija, uređen je u cijelosti prezbiterij crkve: postavljen novi oltar, ambon i svetohranište, a nabavljene su i nove mehaničke orgulje. Svečano euharistijsko slavlje na svetkovinu sv. Ilije predvodio je fra Željko Tolić, provincijal koji je tom prigodom blagoslovio nove orgulje.

Najveća svetkovina u **Imotskom** svakako je **Gospa od Anđela**, koja je zaštitnica grada Imotskog i čitave Imotske krajine. Devetnicu su Imočani, kao i svake godine, slavili u dva dijela: prvih šest dana u župnoj crkvi sv. Franje, a zadnja tri dana u drevnoj crkvi Gospe od Anđela na imotskoj tvrđavi Topani. Tijekom devetnice euharistijska slavlja su predvodili i propovijedali župnici župa samostanskog okružja. Dan uoči svetkovine Gospe od Anđela, 1. kolovoza, u 12 sati u crkvi sv. Franje fra Zoran Kutleša, imotski gvardijan i župnik svečano je otvorio porcijunkulski oprost. Na svetkovinu Gospe od Anđela, 2. kolovoza, u 10.30 sati slavljena je svečana sv. misa za grad Imotski koju je predvodio fra Rafael Begić, župnik Slivna. Poslijepodne u 18.30 sati održana je svečana procesija s likom Gospe od Anđela od crkve sv. Franje do Topane gdje je svečano euharistijsko slavlje predvodio don Vinko Sanader, župnik i upravitelj svetišta Gospe od Otoka u Solinu, uz koncelebraciju dvadesetak svećenika, među kojima je bio i fra Željko Tolić, provincijal.

U Imotskoj krajini **Velika Gospa** posebno se slavi na Vrljici u **Prološcu**. Trodnevnicu je predvodio fra Miro Ančić, novi župni vikar Prološca, a središnje euharistijsko slavlje na Veliku Gospu pred dvadesetak tisuća vjernika predvodio je fra Blaž Toplak, profesor na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju, uz koncelebraciju desetorice svećenika.

U Vinjanima je **sv. Roko**, naslovnik i zaštitnik župe, ove godine vrlo svečano proslavljen. Naime, uoči svetkovine sv. Roka postavljena su nova glavna i sporedna crkvena brončana vrata, koja je župi prigodom 260. obljetnice donirala Vlada RH. Vrata je izradila prof. Jasenka Kapitanović. Glavna vrata prikazuju Majku Božju pod čijim su okriljem sveci zaštitnici četiriju

crkava u Vinjanima: sv. Roko, sv. Ante, sv. Nikola i sv. Kata. Sporedna vrata prikazuju smrt sv. Roka u tamnici, a s obje su strane uz rub vrata portreti osmorice poginulih hrvatskih branitelja iz Vinjana. Na svetkovinu sv. Roka, 16. kolovoza, vrata je blagoslovio i predvodio središnje euharistijsko slavlje fra Željko Tolić, provincijal. Početkom rujna na prostoru ispred mrtvačnice pokraj crkve sv. Roka postavljena je velika Pieta, djelo iste umjetnice, koju je donirala Splitsko-dalmatinska županija.

Fra Kristian Stipanović

Proslavljeni dani svetoga Staša

Od 23. do 30. kolovoza ove godine po peti put su proslavljeni Dani svetoga Staša u župi Staševica u Biokovskom dekanatu.

Stoševica, malo selo i župa, između Ploča i Vrgorca, dobilo je ime po sv. Stašu, solinskom mučeniku († 304.), a iskopine crkve iz V. stoljeća još uvijek su vidljive.

U sklopu trodnevnice upriličena je školska ispovijed u prigodi početka nove školske godine. Svečano euharistijsko slavlje i procesiju na sam blagdan 26. kolovoza, vodio je fra Ivica Omazić, gvardijan franjevačkog samostana u Zaostrogu. Procesija se kretala kroz selo, koje je ove godine na poseban način bilo uređeno, jer se ujedno slavila pobjeda Staševice na Maratonu lađa. U procesiji je bilo 15 svećenika, a sliku sv. Staša, rad akad. slikara Branimira Dorotića, nosile su djevojke s majicama sv. Staša.

Veselje se nastavilo športskim natjecanjima kod osnovne škole «Fra Ante Gnječa», a sve je pozdravila dubrovačko-neretvanska županica Mira Buconjić i zastupnik u Hrvatskom saboru Stipe Gabrić Jambo.

Dani svetoga Staša su završili u subotu 30. kolovoza, kada se u Staševicu slilo mnoštvo naroda od Metkovića, Ploča i drugih krajeva na završno slavlje Maratona lađa. Maraton lađa ove godine je bio 9. kolovoza gdje se od mosta u Metkoviću do Ploča veslalo u dužinu od 22,5 km. Sudjelovalo je 400 veslača u 33 ekipe, među kojima je bila i jedna ženska ekipa iz Metkovića. Cilj im je bio dati podršku kapetanu Kristi Laptalu.

Ovogodišnji pobjednici su bili lađari iz Staševice, gdje je mala rijeka Matica pobijedila veliku rijeku Neretvu te su osvojili štit kneza Domagoja.

Veselje je počelo revijalnim veslanjem pobjedničke ekipe u Matici, a nastavljeno kod osnovne škole. Dobrodošlicu su poželjeli Ranko Marević,

u ime Udruge lađara Staševice, Mira Buconjić, županica u ime Dubrovačko neretvanske županije i ujedno kao predsjednica organizacijskog odbora 11. Maratona lađa. Na koncu je govorio i sve pozdravio župnik fra Vinko Prlić koji je poželio da sv. Vlaho i sv. Staš štite naše maratonce s geslom današnjih olimpijskih igara: citius - altius - fortius (brže, više, hrabrije).

Veselje oko tri tisuće prisutnih je nastavljeno do kasno u noć uz pjesmu Dražana Zečića.

Fra Vinko Prlić

Obljetnica blagoslova župne crkve u Rüsselsheimu

Dvadeset i četvrtog kolovoza, na svetkovinu Sv. Bartolomeja, na starom gradskom trgu u Hasslochu – Rüsselsheim, ispred župne crkve Presvetog Trojstva, čiji je manji dio star preko tri stotine godina, a veći preko stotinu godina, održana je ekumenska služba Božja s kojom je proslavljena 102. obljetnica posvete župne crkve.

Ekumensku službu Božju predvodili su njemački župnik Baltasar Blumers i fra Berislav Nikić.

Župnik Blumers u nadahnutoj propovijedi, koja se temeljila na ulomku iz Matejeva evanđelja kad Isus pita svoje učenike: „Što govore ljudi, tko je Sin Čovječji?“ i Petrovoj ispovijesti: „Ti si Krist – Pomazanik, Sin Boga živoga“, istaknuo je kako je i danas važno znati mišljenje svakoga čovjeka, a posebno odgovornog čovjeka koji vodi jednu zajednicu ili jedan narod, kao što je Isusu bilo nekoć važno znati mišljenje svojih sunarodnjaka, ali i mišljenje svojih učenika da zna da li se može osloniti na njih, ili ne! Ispravan i odlučan stav pozdravlja i odobrava svaki čovjek. U našoj katoličkoj Crkvi odlučujući glas u vjeri ima sveti Otac. I on, kao i Petar, iznosi nepogrešiv stav Kristove Crkve.

Na službi Božjoj bili su članovi evangeličke Pomirbene zajednice iz Hasslocha. Ministriranti su bili Nijemci i Hrvati. Za vrijeme službe Božje pjevao je muški župni zbor.

Poslije euharistijskog slavlja njemački su vjernici nastavili slavlje ispred crkve, a hrvatski vjernici pošli su u misijske prostorije na zajedničko druženje.

Fra Berislav Nikić

Jednodnevno ministrantsko druženje

Prije mjesec dana završili su ovogodišnji ljetni školski praznici u njemačkim savezним pokrajinama Hessenu i Rainland Pfalzu. Učenici pomalo zagrijavaju školske klupe, a ni učiteljima nije previše hladno, premda je ovih zadnjih dana kolovoza u Njemačkoj hladno i kišovito vrijeme. S početkom školske godine započeo je u HKM vjeronauk i društveni život. To potvrđuje i jednodnevno ministrantsko druženje iz rajnsko – majnskog područja koje je održano 30. kolovoza u kućnoj kapelici sestara Dobroga Pastira, Schloserstr. 115., u Hofheim – Marxeimu na kojemu je bilo preko 150 ministranata iz Darmstadta, Frankfurta, Offenbacha, Wiesbadena i Rüsselsheima. Ministrantsko druženje organizirali su svećenici iz rajnsko – majnskog područja, sestre i pastoralni djelatnici na čelu s fra Željkom Ćurkovićem i s. Magdalenom Višić.

Euharistijsko slavlje započelo je s pjesmom sv. Franje: Bože moj, dopusti mi, Aleluja! Mira tvog da budem glas, Aleluja!, koje je predvodio fra Željko Ćurković. S njim su koncelebrirali fra Josip Klarić, fra Ivica Erceg, fra Josip Bebić i fra Berislav Nikić. Fra Željko je jednostavno i slikovito propovijedao, osvrćući se na dnevno evanđelje koje je govorilo o različitim talentima koje je dao gospodar svojim podložnicima, istaknuvši: „Tko želi biti sretan, mora u svemu umnažati primljene Božje darove“.

Euharistijsko slavlje je završilo s pjesmom: Veselimo se svi i Bogu kličimo i radosno sad pjesme Bogu pjevajmo!

Hrvatski naddušobrižnik iz Frankfurta, fra Josip Bebić u svojoj je čestitci rekao: „Čestitam svećenicima, sestrama i pastoralnim djelatnicima, a na poseban način aktivnim ministrantima. Kao što ministri pomažu u vladi jedne države, tako i ministranti pomažu svećeniku u slavljenju svetih otajstava kršćanske vjere.“

Najzanimljiviji dio toga jednodnevnog druženja bilo je živahno, napeto i maratonsko natjecanje ministranata u kvizu znanja o sv. Franji Asiškom kojega je pripremio pastoralni djelatnik iz Offenbacha, Zvonko Orlović, pod naslovom: Gospodine, što hoćeš da učinim? Nakon 60 pitanja i odgovora, poredak ministrantskih skupina je sljedeći: Kelkheim, Rüsselsheim, Wiesbaden, Darmstadt i Frankfurt.

Poslije okrjepa i osvježenja uslijedio je sportski dio programa u prekrasnom sportskom centru koji se nalazi blizu sestrinskog samostana. Ministranti i ministrantice su se nadmetali u nogometu, trčanju u vreći i potezanju konopa.

Na kraju sportsko-zabavnog dijela programa organizatori i ministranti razišli su se na sve četiri strane, odakle su i došli, veseli i radosni što su se i ove godine našli na ministrantskom susretu. Zbogom! Doviđenja! Do 2009. godine. To su bile posljednje riječi.

Sudionik

U zagrljaju Gospe Žalosne

Vjernici iz Hrvatske katoličke misije u Rüsselsheimu četrnaestog rujna proslavili su blagdan Male Gospe u Maria Einsiedel, biskupijskom marijanskom svetištu kod Mannheima. To je bilo 20. misijsko marijansko hodočašće.

Ovo misijsko hodočašće podudarilo s papinim boravkom u Lurdu gdje se istoga dana slavila 150. obljetnica Gospinih ukazanja.

Slavlje je započelo s procesijom djece i mladih koji su bili odjeveni u narodne nošnje. Na čelu procesije bio je križ i misijski barjak sa slikom Majke Božje.

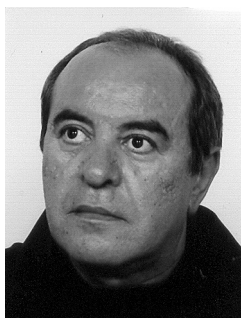
Euharistijsko slavlje predvodio je fra Berislav Nikić. Njegova propovijed bila je posvećena Lurdskom jubileju i Isusovu Križu, jer se ove godine, u nedjelju 14. rujna slavila svetkovina Uzvišenja sv. Križa. Fra Berislav je u propovijedi istaknuo veličinu i važnost Euharistije i križa u vjerničkom životu.

Euharistijsko slavlje je uvećao svojom glazbom Mijo Suk, iskusni harmonikaš iz «ugašenog» misijskog VIS-a „Veseli Slavonci“.

Hodočasnički darovi predani su za potrebe svetišta i misijskoga karitasa. Nakon euharistijskoga slavlja pristupilo se blagoslovu automobila, nakon čega je uslijedilo veselo i zabavno druženje naših vjernika na zelenoj livadi u blizu svetišta. Druženje su organizirali članovi Župnog vijeća.

Hodočašće je završilo s molitvom Gospine krunice i blagoslovom.

Fra Berislav Nikić

† Fra Josip Božić Stanić

Br. 01-653/08.
Split, 12. srpnja 2008.

Predmet: *Molitva za pok. fra Josipa Božića Stanića*

Braća koja nisu obavila molitve i slavila misu za pok. fra Josipa Božića Stanića, neka to učine što prije kako propisuju Statuti Provincije: braća svećenici po jednu sv. Misu, a braća klerici i neklerici križni put.

U nekrologiju pojedinih samostana neka se upiše na dan 6. srpnja:

Fra Josip Božić Stanić rodio se 16. kolovoza 1955. u Čvrljevu. U novicijat stupio 12. srpnja 1975. na Visovcu. Svečane zavjete položio 4. listopada 1980. u Makarskoj. Za svećenika zaređen 27. lipnja 1982. u Imotskom.

Od 1982. do 2004. godine obnašao je razne pastoralne službe u Provinciji i inozemnoj pastvi u Njemačkoj. 2004. godine pridružen je samostanskoj obitelji St. Gabriel u Münchenu. Preminuo je u Münchenu 6. srpnja 2008. godine. Pokopan je u samostansku grobnicu na Lovrincu 11. srpnja 2008.

Homilija o. Provincijala fra Željka Tolića

«Prvo nebo i prva zemlja uminu». To je spoznaja koju sada ima naš pokojni brat fra Josip. Iskustvo je to koje, nadamo se, sve nas čeka. Ta teška i za sve nas uznemirujuća spoznaja. Čeka nas bez obzira htjeli mi to vjerovati ili ne. Čeka nas bili mi vjernici ili nevjernici. To mi ne određujemo. To nam je tako određeno od Boga, gospodara života i smrti. Prvo će nebo i prva će zemlja uminuti. Za našeg pokojnog brata fra Josipa nema više ni ovog neba, ni ove zemlje. Nema više ni sunca ni mjeseca, ni magle ni oblaka, ni kiša ni nevremena. Nema više zagorskog kamena i gora; nema više mosečke uzvisine ni čvrljevske prodoline; ni ovoga mora više nema; nema ni rijeka, ni planina, ni gradova ni sela. Ništa više nema jer prvo nebo i prva zemlja uminu. To je istina ovog događaja, događaja smrti. Jedna posve nova stvarnost. Jedan posve novi i nikad do sada učinjeni prijelaz. Jedno iskustvo kojega se bojimo i kojemu se radujemo, ovisno o stanju vjere i naboju ljubavi svakoga osobno.

«Vidjeh novo nebo i novu zemlju» - kakvo iznenađenje za čovjeka smrtnika. Za čovjeka koji je cijeli svoj život proveo u granicama jedne ljudske ograničenosti i u iskustvu nemoći: htjede on ovdje više spoznati Boga, htjede ga dosegnuti i definirati, ali mu narav vjere to nije dopuštala; htjede gledati lice Božje i iskusiti svu istinitost vjere, ali je morao čekati da iziđe iz granica smrtnog

tijela - trebalo je da umre - da bi lice Božje vidio. Kao i zrno pšenice - reći će Isus - da bi donijelo obilat rod, ono treba pasti u zemlju i umrijeti (usp. Iv 12, 24). I tek sada on vidi novo nebo i novu zemlju. Kakvo je to novo nebo i nova zemlja? Nitko od nas to ne zna. Fra Josip to sada znade. On to sada vidi i doživljava. Mi znademo da je Isus rekao: *da ljudsko oko nije vidjelo, ni uho čulo, ni srce osjetilo - što je Bog pripremio onima koji ga ljube*. A apostol i vidjelac Ivan, u čitanju što smo ga slušali, kaže da je sadržaj toga novog neba i nove zemlje: *jedan Sveti i novi grad... i da on silazi s neba od Boga, opremljen kao zaručnica za svoga muža...* Govori nam također da je začuo jak glas s prijestolja koji reče da je taj Sveti grad šator Božji s ljudima! I kaza nam: On će, tj. Bog, prebivati s njima: *oni će biti narod njegov, a on će biti Bog s njima*. I vidjelac Ivan nadalje govori da će *Bog u tom šatoru otrt svaku suzu s očiju (narodu svome), te da ni smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti jer, kako veli, prijašnje uminu*. Braćo i sestre, naš pokojni fra Josip sada zna da je vjera koju je ispovijedao, da riječ Božja kojoj je vjerovao i koju je naviještao, da je nauk Crkve koji je prihvaćao - on sada zna da je to istina i da je vrijedilo slijediti Krista ispričanog u Objavi i protumačenog u neprevarljivom učiteljstvu i nauku Crkve. *Ja ću žednome dati s izvora vode života zabadava!* To govori Onaj što sjedi na prijestolju, koji je Alfa i Omega, Početak i Svršetak, i dodaje, *evo, sve činim novo!* Gospodine, svi smo umorni od ovoga starog. Umorni smo od varljivosti svega što nam nude kao utjehu i izlaz. Umorni smo, Gospodine, od civilizacije koja je prazna. Umorni smo od ispraznosti i laži braće ljudi, ali i od vlastite neiskrenosti. Umorni smo, Gospodine, od idolskog veličanja ljudskih dostignuća i suvremenih mitova. Umorni smo od karijera, prijevara i podvala kao smisla života. Umorni smo, Gospodine, od pustih obećanja. Umorni smo od toga! I siti smo toga! Zato Te više molimo nego požurujemo: *Gospodine, učini sve novo!* Učini da nas snaga vjere uspravi, da nas nauk Crkve podrži. Učini, Gospodine, da nas patnja i bol ne shrvaju, da nam ljubav ne klone, da nas pouzdanje ne napusti. Učini, Gospodine, da nikoga od onih koje ti je dao Otac ne izgubiš, nego da ih uskrisiš u posljednji dan!

Braćo i sestre, naš pokojni brat fra Josip bezbroj je puta čuo ove Isusove riječi, bezbroj ih je puta u svojoj svećeničkoj službi izgovorio, bezbroj je puta o njima meditirao. I vjerovao im je. I danas on zna da su te riječi istinite. To je govor vjere. Konačno je došao čas njezine istinitosti.

Fra Josip Božić Stanić rodio se na Sv. Roka, 16. kolovoza 1955. godine u Čvrljevu, u obitelji Mije i Anice rod. Božić. Po završetku osnovne škole, koju je pohađao u rodnom mjestu i u Unešiću, fra Josip je slijedio put svoga srca te se 1971. godine prijavio u naše Sjemenište u Sinju. Dolaskom u Sjemenište uslijedilo je njegovo gimnazijsko školovanje (1971.-1975.). Nakon Sjemeništa i završene gimnazije, 12. srpnja 1975. stupio je u Novicijat na Visovcu.

Intenzivno proučavanje franjevačke karizme i duhovnosti na Visovcu morao je, zbog vojne obveze, prekinuti i poći na odsluženje vojnog roka u Bitolu (1976.-1977.). U provincijskoj pismohrani čuvaju se neka pisma koja mu je njegov meštar slao u vojsku, bodreći ga da bude jak u raznim izazovima vojničkog života. Ta pisma redovito završavaju: «Pozdravlja te Marija i Josip», što je bila šifra i poticaj da ne zanemari krunicu, koju je svaki dan s kolegama molio na Visovcu. Vojska je prošla i krunica je imala svoga ploda i učinka. Fra Josip se vratio Gospi Visovačkoj, nastavio svoj Novicijat te 4. prosinca 1977., u ruke provincijalova delegata o. fra Gabre Tomića, položio svoje prve redovničke zavjete. Poslije Novicijata uslijedio je filozofsko-teološki studij koji je fra Josip pohađao na Franjevačkoj visokoj bogosloviji u Makarskoj i Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu ((1978.-1982.)), gdje je i diplomirao. U međuvremenu je, na svetkovinu Sv. oca Franje (4. listopada 1980.), u ruke provincijskoga vikara fra Celestina Belamarića, u Makarskoj položio doživotne zavjete, te primio službu čitača (Makarska, 16. ožujka 1981.) i akolite (Makarska, 8. travnja 1981.). Za đakona je zaređen 28. lipnja 1981. u Splitu, a za svećenika 27. lipnja 1982. godine u crkvi Sv. Franje u Imotskom. Jedan i drugi red, đakonata i prezbiterata, podijelio mu je blagopokojni splitsko-makarski nadbiskup msgr. dr. Frane Franić. Nedugo nakon svećeničkog ređenja, fra Josip je, u rodnom Čvrljevu, 11. srpnja 1982., okružen svojim roditeljima, rodbinom, prijateljima, redovništvom i svećenstvom, proslavio svoju Mladu misu. Bijaše to, kako rekoh 11. srpnja, datum današnji, u koji ga u 53. godini života, 33. redovništva i 27. svećeništva u vjeri i pobožno sahranismo. Podudarnost? - da; ona je očita. Slučajnost? - ne! Ona ne postoji, jer svime i u svemu ravna svemoguća ruka Božja.

Nakon Mlade mise uslijedilo je fra Josipovo pastoralno i dušobrižničko djelovanje u domovini i inozemstvu. To se odvijalo kako slijedi: župni vikar u Drnišu (1982.-1984.), petomjesečni privremeni upravitelj župe u Slivnu (1984.), župnik u Dubravi kraj Šibenika (1984.-1985.), župnik u Perušiću kraj Benkovca (1985.-1991), dušobrižnik u Ludwigsburgu (1991.-1994.), voditelj misije u Weiblingenu (1994.-1999.), dušobrižnik u Berlinu (1999.-2000.), voditelj misije u Freisingu (2000.-2004.). Služba u Freisingu bila je fra Josipova posljednja služba. Zahvatila ga je ozbiljna bolest, zbog čega ga je provincijski Definitorij (2004.) razriješio službe voditelja misije u Freisingu te ga kao rekonvalescenta pridružio samostanskoj obitelji St. Gabriela u Münchenu.

Iako je fra Josip, uz pomoć braće u samostanu St. Gabriela i njegovu okružju, poduzimao sve kako bi se njegovo zdravstveno stanje poboljšalo, to se nažalost nije ostvarilo. Složene operacije, kidanje i drobljenje tkiva, bile su česta i bolna pojava. Nakon tih složenih operacija, uslijedile bi zatim dugotrajne i mučne kemoterapije. No podnosio ih je jobovski strpljivo,

zbijajući često i šale u svezi njih. U nekoliko navrata, kad bih ga nazvao i upitao: *Gdje si i kako si*, odgovorio bi mi: *Evo me na tankanju, Provincijale*, što je značilo da je na kemoterapijama.

U ovoj prigodi, reći ću još nešto, što je, smatram, itekako poučno ne samo za nas redovnike i klerike, nego također i za vas laike. U čestim susretima s fra Josipom u inozemstvu ili domovini, najčešće sam razgovarao o njegovu zdravstvenom stanju. Znajući da se bori s teškom i opakom bolesti, a uviđajući njegovu hrabrost, vedrinu, čak i određeni prkos prema svemu tome, jednom sam ga upitao: *Fra Josipe, kako si to riješio? Ozbiljno si bolestan i više si u bolnici nego u samostanu, moguće je...!*

Citiram odgovor što sam ga poslije u svoj notes zapisao: *Oče Provincijale, ja sam s time riješio na Veliki četvrtak! To je dan kad je Isus, uz sakrament euharistije, ustanovio i svećenički red. Bog me je dozvao u ovaj život, po svom sam odabiru redovnik, a po milosti Božjoj svećenik. Bogu sam se potpuno izručio i on zna što je za mene najbolje. Ja sam svjestan svoje situacije. Znam da i nisam dugovit. Bolest je sve podmuklija, i bolovi mi postaju sve jači. Ne bih želio patiti. Ali ako tako bude, neka se vrši volja Božja. Ne molim Boga da me oslobodi boli, već da mi pomogne i bude sa mnom u boli. I tu svoju bol i patnju namjenjujem za našu Provinciju. A tebe molim, moli za me, a ja ću za te!*

Ovako je fra Josip govorio meni, a uvjeren sam da su ovu ili sličnu priču čuli i drugi fratri i njegovi brojni prijatelji.

Braćo i sestre, nije li ovo kateheza za svakoga od nas. I pouka istodobno. Nitko od nas, ni od nas klerika ni od vas laika, ne zna dokle; nitko ne zna što nas može snaći i kakva li nas bolest stići. Nismo gospodari svoje povijesti. Čas i vrijeme valja nam primiti kako nas zapadnu. Niti se uvijek u našem životu pita za isto, niti stalno živimo, niti se stalno prokušavamo u istom. U brzacu smo rijeke koja prije ili kasnije stiže svome ušću. A do ušća ima mnogo, mnogo nepredvidivosti. Naravno, voljeli bi da nas to ne snađe. Ali, ako nas to i snađe, nije li spasonosno, nije li najblaženiji, suvremenim jezikom kazano najsretniji izlaz s vjerom prihvatiti volju Božju i kazati: *Gospodine, ne molim te da me oslobodiš boli, već te molim da mi pomogneš i budeš sa mnom u boli*, kako je to molio fra Josip.

Fra Josip je umro u nedjelju, dan posvećen Gospodinu kojemu je Otac povjerio brigu da se ne izgubi nijedan od onih koji su mu povjereni. Duboko vjerujemo da se i naš fra Josip nalazi u zajednici spašenih i da u «novom nebu i novoj zemlji» gleda Boga licem u lice. Također sam duboko uvjeren da su vjera i riječi, stav i potpuno predanje Bogu, osobito u zadnjem stadiju njegova života, za njega bili spasonosni. Za njega spasonosni, a za nas fratre iz njegove Provincije na ponos i poučni.

Dragi naš fra Josipe, predali smo malo prije tvoje zemne ostatke majci zemlji - Bogu hvala, slobodnoj, suverenoj i neovisnoj zemlji Hrvatskoj - da u njoj počivaš snom mira. U njoj si se rodio, u njoj odgojio, u njoj si rastao i sanjao, za nju si cijeli svoj svećenički život besplatno i s ljubavlju radio. U njoj ćeš dočekati uskrsnuće tijela i primiti nagradu života vječnoga. Tvoja duša neka do tada uživa u gledanju lica Božjega, u svetom gradu Božjemu, do Dana suda kada Bog odluči pozvati «mrtve i satrvene kosti» da se zaodjenu mesom i prime dušu od Boga stvorenu.

Dragi Mijo, oče našega fra Josipa, poštovani Marko, Branko i obitelji pok. Ivana, cijenjena Slavice s obitelji, braćo i sestre našega fra Josipa, mnogobrojna rodbino i prijatelji, poštovani župniče i župljani župe Imena Isusova u Čvrljevu, rodne i krsne župe našega fra Josipa, kao i sve župske zajednice u domovini i inozemstvu u kojima je fra Josip djelovao, primite iskrenu sućut sa strane naše Provincije kojoj je pok. fra Josip pripadao. Ostanite uspravni snagom vjere koja je njega držala i davala mu silnu snagu u hodu života. Sa svih strana Provincije, iz svih njezinih samostana i župskih postaja, pristigla su braća iskazati posljednju počast ovom čovjeku kojega smo voljeli i cijenili, kako njegov život tako i njegove riječi. Ovdje smo, rodbino i prijatelji, da s vama molimo za vječni mir i pokoj njegove duše. Ostanimo povezani snagom prijateljstva i vjere. Smijete se, osobito Vi Mijo, oče našega fra Josipa, osloniti na naše molitve i svaku vrstu pomoći koju vam doista dugujemo.

Dragi fra Josipe, počivaj u miru Božjemu! Hvala Ti za sve.

Oproštajni govor fra Vuka Buljana, gvardijana samostana St. Gabriel u Münchenu

Nema ništa teže nego biti nekom na teret. Vjerni pratilac bolesti jest upravo «biti nekome na teret». To bolest čini još težom i nesnošljivijom. Nekad je «biti nekome na teret» užasnije i od same bolesti.

Dragi naš fra Josip, usprkos tako teške, opake i dugotrajne bolesti, trudio se svim silama ne postati teret drugima. Čak i onda kad više nije mogao držati čašu s vodom u ruci, pokušavao ju je držati. Njegov primjer može poslužiti ne samo bolesnima, nego i svima nama.

Trudimo se svim silama ne biti teret jedni drugima i učinimo sve da nam drugi ne budu teret. Osobito ne dajmo bolesnima osjećaj da su nam teret. To će njima biti velika pomoć u njihovoj bolesti, a nama izvor mira i radosti, snage i blagoslova!

Dok našem dragom fra Josipu zahvaljujem na ogromnom trudu i naporu da nam ne postane teret, istodobno želim zahvaliti i svima onima koji su fra

Josipa u njegovoj bolesti potpomagali svojim molitvama, pozivima, porukama i posjetima. Svima vama koji ste ovdje došli ispratiti posmrtnu ostatku našega fra Josipa želim reći hvala. Hvala časnim sestrama koje su pomagale fra Josipu nositi njegov doista teški križ. Osobita hvala časnim sestrama Kraljice svijeta u našem samostanu Sv. Gabrijela u Münchenu, Školskim sestrama franjevkama iz Glonna i nadasve časnim sestrama Franjevkama od Bezrješnoga Začeca iz Perlacha i Allgauerstrasse.

Veliko hvala medicinskom osoblju bolnice u Neuperlachu, posebice medicinskoj sestri Editi Milivojević. I na kraju dok izražavam sućut fra Josipovoj rodbini ocu Miji, obiteljima brata Marka, pok. brata Ivica, sestre Slavice, brata Branka i svima ostalima, poručujem: P”okoju vječni daruj mu, Gospodine!”

Oproštajni govor fra Ante Jurića Talaje, župnika u Čvrljevu

“U svakoj kapljici, što je popiješ, u svakom zalogaju, što ga pojedeš, imade i života i smrti.” (M. Mažuranić)

Dragi naš fra Josipe!

Dok dragi Bog po pučkim misijama, prigodom 800. obljetnice osnutka Franjevačkog reda, na poseban način pohađa tvoju rodnu župu Čvrljevo, ta ista Božja nedokučivost te po sestrici smrti pridružila velikoj franjevačkoj zajednici u nebu.

Živimo u vremenu kada se sve manje koristi pisana riječ u obliku pisma, jer takva riječ iziskuje vrijeme i cijelog čovjeka, iziskuje njegovu osobnost i prepoznatljivost budućim naraštajima. Stoga sam se ugodno iznenadio tvojim pismom koje sam nedavno primio. Iz njega se iščitava tvoja osobnost, koja se kroz tvoj križni put sve više uobličila našem Gospodinu Isusu Kristu, kao i velika ljubav prema rodnoj župi Čvrljevo. Voliš je i želiš joj dobro, iako si svjestan da se tvoj ovozemaljski plamen lagano gasi. U tom plamenu odražava se tvoja vjera u život vječni i želja za biti u miru sa svim stvorenim.

Između ostalog pišeš mi:”Vidio sam tvoj i naš župni list Pet zvonika... Za naš list sam se potrudio i ja nešto prikupiti, napisati i dostaviti ti. Ako smatraš ovaj moj rad dobrim i za objavu u listu vrijednim rado ti nudim ovaj materijal. Želja mi je motivirati kroz ovaj članak još koje zvanje iz naše župe Čvrljevo. Mi, čvrljevska duhovna zvanja pomalo starimo, poboljšavamo pa shodno tome i nestajemo s lica zemlje. Dobro bi bilo kada bi nas imao tko zamijeniti u njivi Gospodnjoj... Ja svakodnevno molim na tu nakanu...”

Dragi fra Josipe! Svi umiremo. Ali po svakoj smrti niče nova klica života. Krist nam to poručuje! Njegove riječi pretvorile su očaj u nadu, umiranje u život, groblje u uskrsnuće.

Opraštamo se rano od tebe, ali i zahvalni Bogu što smo te imali. Vjerujemo da ćeš se i dalje za nas moliti te da će Bog ispuniti tvoju želju.

Gospodine, fra Josipova ovozemaljska knjiga života je zatvorena. Mnoge su stranice ostale neispisane. Podari nam nekoga tko će ih ispuniti.

*Da odem -
daleko da odem,
da izađem izvan sebe,
svoga tijela,
svih granica. ...
I tiho, posve tiho
da se smirim
ko jeka
u Bogu koji me već davno čeka!*

Oproštajni govor fra Vinka Gudelja, župnika župe Podbablje

Ožalošćeni skupe!

Iako smo zemne ostatke dragog pokojnika već pohranili na vječni počinak, u vjeri koja nas uči da smo u zajedništvu svetih i mi putujući, i oni trpeći i oni proslavljeni članovi Crkve, obratit ću se dragom pokojniku izravno:

Dragi kolega Jole!

Ove tri riječi nisu samo izgovorena fraza primjerena ovoj prigodi, nego su to riječi koje sadrže sve ono bogatstvo povezanosti kojom smo, voljom Božjeg poziva, bili prožeti i oblikovani tijekom 11 godina naše pripreve, najprije za redovnički, a potom i svećenički poziv. I „dragi”, i „kolega”, i „Jole”- riječi su što odražavaju intimu zajedništva koje nas je počelo formirati sada već dosta daleke 1971. godine, u dobi još bezbrižna dječastva, i mijesilo nas i oblikovalo do muževne dobi u kojoj nam je povjerena prva svećenička služba. Volio si tu riječ „kolega”. Nama pripadnicima tvoga naraštaja nisi se drukčije ni obraćao, nego tom riječju „kolega”. S druge strane, kada bismo te mi ostali spominjali, bilo je dovoljno reći samo „Jole”. Odraz je to povezanosti koja je daleko sadržajnije od obične pripadnosti jednome naraštaju ili jednoj odgojno-obrazovnoj skupini. Zato naš - makar po našoj vjeri samo privremen. Rastanak doživljavamo kao kidanje dijela sebe. Ti si prvi koji iz našega kolegija istupaš na ovaj način. To nas tvoje kolege dira na više načina i udubljuje u pozivu koji smo izabrali.

Dragi kolega! Naši su susreti već niz godina, zbog naravi službi koje su nam povjeravane, bili i rijetki i kratkotrajni. Zato ćeš nam još više ostati u sjećanju po onome posljednjem: kad smo prije malo manje od godinu dana

proslavili svoj srebrni jubilej svećeništva. S koliko si se žara zauzimaao da se on ostvari i koliko si bio spreman prilagoditi se obvezama nas drugih kolega. Jesi li možda u dubini svoga bića, unatoč dobrim prognozama, slutio da bi to mogao biti i posljednji naš skup koncelebracije u prepunoj crkvi Kraljice Hrvata u Podbablju, našega raspoloženja na zajedničkom ručku i osobito tvoga razdragana pripovijedanja u poslijepodnevnom druženju. Ispripovjedio si nam zgođe iz svoga svećeničkog života, osobito one kad si nakon samo nekoliko mjeseci svećeništva zamijenio župnika koji je kao i ti obolio od opake bolesti. Čini se da su tvoj daljnji svećenički rad u dobroj mjeri obilježili neki tadašnji uspjesi i kontakti koje si njegovao do kraja života. Ima li išta ljepše nego kad se svećenik nakon toliko godina svoga poziva može osvrnuti za sobom i prepoznati osobe u kojima je proizveo neki dobar učinak? Sigurno da je bilo neuspjeha i promašaja. Ali smo sigurni da te u svakom smislu Nebeski Otac kroz tvoju patnju u teškoj bolesti pročistio kao zlato u taljici. Zato vjerujemo da si već kod Njega. Počivaj u Njegovu miru do ponovnog formiranja našega „kolegija” u kući Očevoj!

Ožalošćenom ocu Miji, braći i sestri pokojnika, mi Joline kolege izražavamo svoje sinovsko i bratsko suosjećanje! Isto tako bližoj i daljnjoj rodbini.

Oproštajni govor nećakinje Branke Božić Stanić

Dragi sine, brate, djeveru, šura, striko i ujače...!

U srcima nam duboka bol, a na licima tuga..Ti, jedan veliki borac...

Kako se od tebe oprostiti, zar će ove naše riječi iscijeliti sve ovo?

Ispred nas prazan papir i olovka, naša mogućnost da ti kažemo nešto, al' grlu svima zapinju riječi. Svi bi htjeli mnogo toga izreći ali teško je sažeti.

Ostavio si neizbrisive tragove u svima, tvoje slike i koraci još su tu, tvoj osmijeh, vedrina i topli, brižni savjeti.. Živio si s nama i svima dotakao dušu, zato tvoj odlazak još više peče.

Dragi naš fra Josipe, mi znamo da je jučer - povijest, sutra - jedna zagonetka, danas - poklon od Boga i zbog toga se zove sadašnjost. Ali ova sadašnjost nije ništa nego jedna velika bol! A bol je ta koja dolazi kao nezvani gost. Nikad ne kuca, a mi znamo tko je dok prag još nije prešla. Čutimo njenu snagu i neumoljivo srce. Ta bol nas je naučila nakon tolikih posjeta da joj se oduprijeti ne možemo i ako zaključamo vrata.

Bojali smo je se!

Koliko god si svojom snagom i upornošću da tu opaku bolest pobijediš nama odavao suprotan dojam, smrt je neizbježna. Često si nas dovodio i do pomisli da si nepobjediv, a uvjerio si nas u moć molitve.

Mnogi se u ovakvim situacijama pitaju zašto?! Zašto meni, zašto nama. To tužno zašto, puno samosažaljenja. Da, upravo toga! A trebamo se pitati zašto je Bog pustio takvoga vjernog slugu baš nama, baš našoj obitelji.

Na tom smo Ti, dragi Bože, neizmjereno zahvalni!

Nikad ti nije bilo teško, ma kako te boljelo, srušiti sve prepreke i doći, biti uz svoju obitelj, u dobru i u zlu.

Doći u svoju zemlju, biti kraj svoje braće, igrati se sa svojim nećacima i nećakinjama. Tvoji posjeti uvijek su nas veselili, a i tebe bi veselilo biti među dragim i poznatim licima. Sada polako postajemo svjesni da smo toga lišeni - Bog te pozvao k sebi, došlo je vrijeme da posjetiš one druge naše drage, voljene i poznate i da nama koji ostajemo pripraviš put.

Često si znao spomenuti i zanimljivu činjenicu da si petkom uvijek završavao u bolnici, a mi koliko god smo htjeli nismo, nažalost, mogli biti uz tebe.

Evo, danas je petak i isti datum zbog kojeg smo se prije dvadeset-šest godina okupili u slavlju zbog tebe - tvoje Mlade mise kada si uskliknuo: «Od vas sam, vaš sam, za vas sam!» Danas smo isto svi tu, ovaj put tužni, sjetni, puni uspomena, ali i ponosa. Pogled svoj svrati ponekad na nas i Boga moli da mir nam podari.

Mnoge vode ne mogu ugasiti ljubav, niti je rijeke potopiti - ni ova jaka, uzburkana, muljevita

rijeka zvana smrt neće te nikad izbrisati, jer ljudi umiru potpuno tek kada su zaboravljeni, a ti to nikada nećeš biti, zauvijek te nosimo u našim srcima dragi naš.

Do susreta u vječnosti, tvoji najmiliji: otac Mijo, brat Marko, brat Branko, sestra Slavica, nevjeste Milena, Nada, Tihana, zet Draško, nećaci Franko, Josip, Antonio, Kristian, Luka, nećakinje Franciska, Ana, Josipa, Branka Gracia i Karmen.

Počivaj u miru Božjem!

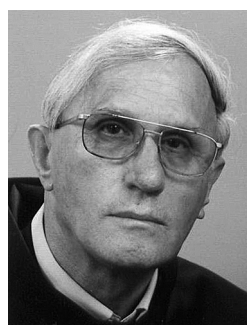
U ime cijele obitelji, u strahu da nekoga ne izostavimo, primite riječi zahvale mnogopoštovani o. Provincijale, o. Gvardijane, braćo franjevci provincije Presvetog Otkupitelja, časne sestre i sveukupno svećenstvo danas okupljeno na ovom ispraćaju i oni van granica Lijepe naše koji su sada svojim mislima sa nama.

I na kraju posebne riječi zahvale upućujemo o. Gvardijanu, nama dragoj osobi, fra Vuku Buljanu, čovjeku velikoga srca i plemenite duše koji je svoju ljubav, vrijeme i cijeloga sebe davao za pomoć u svakom trenu dana i noći.

Dragi fra Vuče, naše su riječi premalo u odnosu na zahvalnost koju osjećamo u srcu prema tebi.

Tvoja je veličina u istini koja je skrta u sjeni.

Bog Vas sve skupa blagoslovio!

† Fra Ivan Akrap

Br. 01-771/08.

Split, 12. rujna 2008.

Predmet: *Molitva za pok. fra Ivana Akrapa*

Braća koja nisu obavila molitve i slavila misu za pok. fra Ivana Akrapa, neka to učine što prije kako propisuju Statuti Provincije: braća svećenici po jednu sv. Misu, a braća klerici i neklerici križni put.

U nekrologiju pojedinih samostana neka se upiše na dan 10. rujna:

Fra Ivan Akrap rodio se 24. lipnja 1942. u Bisku. U novicijat stupio 9. srpnja 1960. na Visovcu. Svečane zavjete položio 8. prosinca 1966. u Makarskoj. Za svećenika zaređen 29. lipnja 1969. u Šibeniku.

Od 1970. do 1988. godine obnašao je službu župnog vikara u župi Gospe Sinjske u Sinju. 1974. godine imenovan je katehetom za srednjoškolce u Sinju, od 1980. do 1984. godine član je Nadbiskupskog vijeća za katehizaciju. Od 1988. do 1997. godine obnaša službu župnika u Bajagiću, a 1997. godine imenovan je župnim vikarom u župi Gospe Sinjske u Sinju. Preminuo je u samostanu Gospe Sinjske u Sinju 10. rujna 2008. godine. Pokopan je u samostansku grobnicu u Sinju 12. rujna 2008.

Homilija o. Provincijala fra Željka Tolića

Iz dana u dan, iz koraka u korak, iz prispodobe u prispodobu Isus se sve više približavao svojoj završnoj drami u Jeruzalemu. Nju je imao stalno pred očima, nosio ju je u mislima, nagovijestao u poukama. I kad bijaše pred blagdan Pashe, Isus je, znajući *da je došao njegov čas da prijede s ovoga svijeta* (Iv 13, 1), po posljednji put okupio za gozbeni stol svoje učenike. Oprao im noge, ustanovio sakrament svete euharistije i svećeničkog reda, dao im novu zapovijed ljubavi i potom im *dušom na smrt žalosnom*, veli evanđelist Matej (26, 38), počeo govoriti o svome odlasku koji je vodio natrag k Ocu od kojeg je i došao.

Preuzvišeni oče Nadbiskupe, draga braćo svećenici, časna braćo redovnici i sestre redovnice, ožalošćena rodbino i prijatelji našeg pokojnog fra Ivana, dragi vjernici!

Dramu sličnu Učiteljevoj, u posljednje je vrijeme proživljavao i naš pokojni fra Ivan. Od onoga dana kad je pred nekoliko mjeseci intenzivno pastoralno djelovanje naglo, preko noći, zamijenio s bolničkim krevetom i suočio se s dijagnozom opake i već dobrano uznapredovale bolesti; od dana kad se njegov dotadašnji široki radijus kretanja po Cetinskoj krajini sveo isključivo na njegovu redovničku sobu u ovom samostanu, od tada svi njegovi dani i njegove noći, njegove misli i koraci, sve njegove molitve, njegovo tijelo i njegova duša nezaustavljivo su išli prema danu za koji on nije znao kada će doći, ali je njegovu blizinu itekako osjećao i gotovo je napipavao. Taj dan stigao je prekjučer, u 67. godini njegova života, 49. redovništva i 40. svećeništva. Posljednja molitva: *Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj* (Lk 23, 46), ispratila je jedan redovnički i svećenički život.

Fra Ivan je rođen na blagdan Sv. Ivana Krstitelja: 24. lipnja 1942. godine u Bisku, od oca Ivana i majke Ane rod. Dadić. Budući da je rođen na blagdan Sv. Ivana Krstitelja, vjerojatno su mu iz tih razloga njegovi pobožni roditelji i dali ime Ivan, koje je on zadržao kad je kasnije postao redovnik-franjevac. Osnovnu Školu završio je u Bisku i Trilju (1949.-1958.), a Franjevačku klasičnu gimnaziju pohađao je u Sinju i jednu godinu u Zagrebu (1958.-1965.). Bogosloviju je studirao i završio na Franjevačkoj visokoj bogosloviji u Makarskoj (1965.-1970.). Redovnički habit obukao je 9. srpnja 1960. godine na Visovcu. Privremene redovničke zavjete položio je 11. srpnja 1961. godine na Visovcu, a doživotne na svetkovinu Bezgrešnog Začeca Marijina (8. prosinca 1966.) u Makarskoj. U Makarskoj je 2. ožujka 1969. godine primio i sveti red đakonata. Iste je godine, na svetkovinu sv. Petra i Pavla (29. lipnja 1969.), u Šibeniku zaređen i za svećenika: za đakona ga je zaređio ondašnji splitsko-makarski nadbiskup mons. dr. Frane Franić, a za svećenika biskup šibenski mons. Josip Arnerić. Mladu misu proslavio je u Bisku 13. srpnja 1969.

Od Mlade mise pa sve do smrti, cijelo fra Ivanovo svećeničko i pastoralno djelovanje odvijalo se ovdje u Sinju i Cetinskoj krajini. Najprije je od 1970.-1974. bio župni vikar u župi Gospe Sinjske, potom je u istoj ovoj župi bio kateheta za srednjoškolce (1974.-1982.), a nakon toga ponovno župni vikar (1982.-1988.). Od kolovoza 1988. do kolovoza 1997. godine bio je župnik u Bajagiću, a poslije toga ponovno je, po treći put, imenovan za župnog vikara u župi Gospe Sinjske (1997.-2008.). U međuvremenu je bio i član Vijeća za redovnička zvanja (1973.) te član Nadbiskupijskoga vijeća za katehizaciju (1980.-1984.).

Opisujući navještaj rođenja Ivana Krstitelja, evanđelist Luka, navodi riječi koje je u jeruzalemskomu hramu anđeo Gabriel diktirao Ivanovu ocu, starcu Zahariji: *...Nadjenut ćeš mu - veli anđeo Gospodnji - ime Ivan. Bit će ti radost i veselje i rođenje će njegovo mnoge obradovati. Bit će doista velik pred Gospodinom... Mnoge će sinove Izraelove obratiti Gospodinu, Bogu njihovu* (Lk 1, 13-16).

Poštovana braćo i sestre! Iako se to dogodilo u punoj žestini i nesigurnosti Drugoga svjetskoga rata, ne dvojim da je fra Ivanovo rođenje bilo na radost i veselje za njegove roditelje, Ivana i Anu, kao što je to bilo i Krstiteljevo rođenje za Zahariju i Elizabetu. Kao što ne dvojim o tome, također ne dvojim da je fra Ivan bio uistinu «velik pred Gospodinom». Ne samo zbog njegova redovničkoga opredjeljenja, ne smo zbog redovničkih zavjeta i sakramenta svetoga reda, ne samo što je bio «jedan od naših», tj. crkvenih ljudi, nego ponajprije zbog ozbiljnosti, založnosti, marljivosti, neumornosti i prepoznatljivosti njegova redovništva i njegova svećeništva. Njemu redovništvo i svećeništvo nisu bili mir, nisu značili sigurnost i donosili ukruščenost. Jedno i drugo bijahu za njega Božji dar koji sa sobom nosi sveti nemir. I zato bijaše uvijek u pokretu, stalno u brizi i potrazi za mladima, neumoran u usluzi prema starijima. Imam dojam da je želio stajati na početku i na koncu života ljudi ovoga kraja i podneblja, do svih doći, svakome pomoći, nikoga izbjeći.

Neizbrisive su mi slike, nosim ih još iz sjemeništa, kad je fra Ivan kao kateheta za srednjoškolce okupljao mlade Cetinjane na tribine, vjeronauk, kateheze, duhovne rekolekcije i svetu ispovijed. Oštro je tada, znademo, sedamdesetih i početkom osamdesetih godina prošloga stoljeća, komunistički vjetar udarao Crkvi i vjernicima u lice. No, ni fra Ivan nije stajao skrštenih ruku. Tisuće mladića i djevojaka koje je razgorio i pokrenuo stajalo je svako malo u ovom svetištu i pred ovom svetom Gospinom ikonom. Pretpostavljam da su mnogi iz tih generacija i godina i danas ovdje i da se sa zahvalnošću sjećaju svega što je on za njih učinio i za njih poduzimao.

I kasnije službe koje mu je uprava Provincije dodjeljivala fra Ivan je vršio vrlo savjesno, brižno i odgovorno. Bio je neumoran u ispovijedanju, točan i nefaljav u školskom vjeronauku; revan u svetim misama, solidaran u zamjenama. U zajedničkom životu bio je tih i nenametljiv. Prema braći susretljiv i uslužan, prema poglavarima poslušan. Kad je trebalo, bio je i kritičan, ali nikada bolesni kritizer. Takvog sam ga doživio u zdravlju, takav je ostao i u bolesti.

Draga braćo, osobito vi koji ste bili uz fra Ivana i pratili ga u njegovoj bolesti ovih nekoliko mjeseci, a naročito zadnje dane njegova života, mogli ste primijetiti kako bolest, koja je često uvertira u smrt, mijenja tijelo. No, mogli

ste također primijetiti kako ta ista bolest teško ili gotovo nikako ne mijenja sjaj u očima čovjeka - čovjeka koji se u vjeri prepustio Božjem milosrđu i ljubavi.

Taj sjaj sam uvijek susretao i nalazio kod fra Ivana, bilo za nekadašnjeg našeg zajedničkog života ovdje u samostanu Čudotvorne Gospe Sinjske, bilo kasnije u drugim susretima i prigodama, bilo u bolnici ili za posjeta u njegovoj sobi. Taj sjaj kod njega sam uvijek nalazio, uvijek ga poštivao i iskreno mu se divio. Sjaj u očima govori o čovjeku, jer su *oči prozori duše* i jer *tama nikada ne svijetli*.

Njegove oči govorile su o njegovu životu i pozivu, govorile su o njegovu stavu prema bolesti kroz koju je u posljednje vrijeme prolazio.

Mislim da nitko tko se susreo sa fra Ivanom zadnjih dana njegova ovozemaljskoga života nije mogao ostati ravnodušan prema bolesti i patnji kroz koju je prolazio. Moguće je da je netko tada u sebi postavio i pitanje: *Zašto toliko pati?*

Zbog emocija i pitanja, čovjek se redovito tada vrti u istome krugu. Ide samo u jednom smjeru i traži uzrok patnje u životu dotične osobe i najčešće zaključiti: čovjek je kriv!

A što ako je ta bolest i ta patnja, dana čovjeku koji je može nositi, koji može nositi taj teret - zbog mene, zbog tebe, zbog zajednice, da zastanemo, da promislimo o životu, o vremenu i vječnosti, o našem redovništvu i našem svećeništvu. Tada postajem odgovoran, tj. ponuđeno mi je da preko patnje dotične osobe postanem više odgovoran u prihvaćanju dara života. I tada bi trebala dogoditi zahvalnost Bogu zbog čovjeka koji pati, kojemu se istina tijelo gasi i nestaje, ali sjaj u očima postaje sve sjajniji. I tada možemo shvatiti riječi sv. Pavla kako *patnje ovoga svijeta nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati*.

Tada će nam i sv. Franjo biti bliži i razumniji, jer ćemo tada dohvatiti i shvatiti njegov odnos prema smrti koja više nije samo trenutak drame, tuge i očaja; štoviše nije ni sestra, nego upravo sestrice - iz razloga što prekida patnju i otvara vrata vječnosti onomu koji je prihvatio mijenjati se kako to Bog želi.

U Ivanovu evanđelju čitamo Isusove riječi kako *nitko ne dolazi k Ocu osim po njemu*. Fra Ivan je bio čovjek reda, rada, molitve i svete zauzetosti. Na molitvu za njega je pozivao i tijekom svoje bolesti. U njegovoj patnji Krist je bio njegov suputnik, prihvatio ga je kao svoj Put, Istinu i Život, kao Onoga po kojem se dolazi k Ocu.

Braćo i sestre, na nama je da svaki dan živimo kao posljednji ovozemaljski dan, jer jedan od njih će svakako biti zaista posljednji. Amen

Oproštajni govor fra Bože Vulete, gvardijana u Sinju

Preuzvišeni o. Biskupe, mnogopoštovani o. Provincijale, braćo franjevci i svećenici, časne sestre, poštovana rodbino pok. fra Ivana, braćo i sestre okupljeni u ovom obredu ispraćaja pok. fra Ivana.

Kad bismo svi nazočni i svi oni drugi koji su poznavali fra Ivana sabrali sve što o njemu znaju i misle, ne bismo izrekli ono što je on bio kao franjevac i kao svećenik, a kamo li ono što je Božjom voljom bio kao čovjek. Koliko god nastojali oko cjelovitog shvaćanja i izricanja svoga ili njegova života, rezultat naših nastojanja ostaje u komadićima - fragmentaran. To na osobit način vrijedi za pok. fra Ivana. Bio je tu za mnoge, ali je bio i ostao najviše svoj. Prema riječima onih koji ga poznaju, takav je bio u djetinjstvu, mladenaštvu, u svojoj redovničkoj zajednici i svom svećeničkom poslanju.

Pišući pismo zahvale fra Ivanu i opisujući svoje dojmove poslije održane duhovne obnove u Sinju, zagrebački prof. Ivan Golub napisao: «A Vama, fra Ivane, se divim, ovako su nekako izgledali proroci.» I doista, u ono vrijeme gotovo militantnog državnoga ateizma, zapravo anti-teizma, fra Ivan je bio «gonjen» svjedočiti Boga i naviještati njegovu riječ. Bilo ga je svugdje u svom franjevačkom habitu koji nije skidao, a osobito među mladima kojima je godinama bio kateheta. Bio je znak. Gonjen nekim nutarnjim porivom. Vanjske okolnosti nisu utjecale na njegov kurs jer je, rekoh, bio i odveć svoj, ili - Božji. U tom smislu možemo razumjeti dojam prof. Goluba o proročkom izgledu fra Ivana - ne zaboravivši pri tom vrijeme u kojem je djelovao.

Cjeli svoj radni vijek proveo je u Sinju i Cetinskoj krajini. Ni za jedan posao mu nije bilo ni prerano ni prekasno, ni predugo. Redovito je imao najranije mise, redovito je prvi sjedao u ispovjedaonicu. Nikada nije koristio godišnji odmor. Godinama ni za objede nije sjedao, gotovo je doslovce jeo s nogu. Za Veliku Gospu gotovo doslovno nije izlazio iz ispovjedaonice. Zato mu je posebno bilo teško tijekom ovogodišnje devetnice i svetkovine Velike Gospe. Umjesto za ispovjedaonicu, bolest ga je prikovala za bolesnički ležaj samo desetke metara udaljen od crkve u svojoj samostanskoj sobi. Vjerovao je u snagu sakramenata. Zato su i dok je bio u bolnici neki vjernici dolazili ispovjediti se pred njim.

Kako lice ljudskog života i rada ima i svoje naličje, tako je bilo i s fra Ivanom. Kako je brzo živio tako je brzo i umro. Bolest je morao osjećati puno prije nego je pristao, prisiljen neizdrživom boli, poći u bolnicu 14. svibnja. To je bio uopće prvi put da je pohodio liječnika. Sva prijašnja nagovaranja su bila uzaludna. Njegovu brzinu življenja nije uvjetovao sve užurbaniji način suvremenoga života. Bio je to kotač u njemu koji se očito vrlo brzo okretao. Mi mislimo da ga je trebao usporiti, ali samo Bog dragi zna zašto je tomu bilo tako. Svakako, njegov brzi životni hod bio je pod Božjim blagoslovom kao i njegova smrt za

koju se prethodno doslovno pripremio prije nego je išao u bolnicu. Ispovjedio se, primio bolesničko pomazanje, pripremio čak i fotografije za osmrtnicu, koje su eto niti četiri mjeseca poslije za tu svrhu upotrijebljene. Umro je u svojoj sobi 10. rujna na zadnji zvon večernjeg anđeoskog pozdrava kao da je Gospa Sinjska, pod čijim je okriljem proveo čitav život, htjela na kraju tog pozdrava povesti njegovu dušu u zajednicu svetih na nebesima.

Dragi fra Ivana, zahvaljujemo Bogu za darove kojima te obdario, i tebi koje si ih stavio u službu njegova Kraljevstva. Tvojim odlaskom ostaje nenadomjestiva praznina u našem Svetištu.

U ime svoje i u ime sve braće franjevacu u našem samostanu, u ime časnih sestara i pomoćnog osoblja izričem iskrenu sućut ponajprije njegovu rođenom bratu, našem fra Augustinu, sinovcu fra Anti, bratu Mati s obitelji, obitelji pok. brata Petra i pokojnih sestara Anice i Marije, sestri Anđelki s obitelji, sestri č. s. Adeli – Nedi i ostaloj rodbini, svoj braći franjevcima na čelu s mnp. provincijalom.

Zahvaljujem medicinskom osoblju, dr. Jasni Ajduković, dr. Stipi Jukiću, prof. dr. Stejpanu Miši, dr. Bariću, dr. Brniću, dr. Stipe Jadrijeviću u Zagrebu i ostalom medicinskom osoblju koje je skrbrilo za fra Ivana tijekom njegove bolesti. Posebno zahvaljujem našem bogoslovu fra Antoniju Mravku koji je danomice bio s fra Ivanom te gospođi Jelici Crljen, s. Jeleni Mijić i svima ostalima, uključujući i članove njegove obitelji.

Oproštajni govor don Stipe Ljubasa, župnika u Trilju i dekana

Poštovani oče Nadbiskupe, mnogopoštovani oče Provincijale, braćo svećenici, redovnici, redovnice, bogoslovi i sjemeništarci, ožalošćena ali ponosna rodbino pok. fra Ivana, vjernici župe Gospe Sinjske i drugih župa cetinskog kraja.

Kao dekan cetinskog kraja želim u ime svih svećenika i vjernika reći veliko HVALA našem dragom fra Ivanu na njegovom nesebičnom radu u ovom dekanatu.

Svi želimo bolje dane za sebe i svoje zajednice. Jedno je sigurno, a to je da toliko željenog boljitka neće biti bez istinskog angažmana svakoga pojedinca na svom radnom mjestu i u svojoj struci. Sjediti prekriženih ruku i čekati da nam bolje danas i sutra padne s neba, svakako nikada nije bilo u duhu evanđelja i u skladu s onim na što nas Isus Krist i Crkva pozivaju. Istinski svećenik i vjernik svoju vjeru može, treba i mora očitovati istinskim zauzimanjem za društvo, mjesto i grad u kojemu živi, a ne samo olakim kritiziranjem svih negativnosti, kojima je možda i sam dao svoj aktivni ili pasivni doprinos.

Fra Ivan Akrap u cijelom cetinskom kraju i šire nije sjedio prekriženih ruku i čekao, nego kao istinski radnik na njivi Gospodnjoj širio Njegovo Kraljevstvo, istine i pravde, dobrote i ljubavi.

Fra Ivane Bog te nagradio i počivaj u zasluženom miru!

Oproštajni govor fra Stjepana Maticá, župnika u Siveriću

Poštovana braćo i sestre, okupili smo se danas pod svod crkve Gospe Sinjske da dostojno proslavimo Boga u svetoj misi koja je srce i duša naše vjere. Ona je sunce kršćanskoga života i kao što na svijetu ništa ne bi moglo živjeti bez sunčeve topline i svjetla, tako isto i u kršćanskoj duši nestaje svakog života ako je ne grije toplina svete mise.

Mi ovdje sabrani u jedno zdušno molimo Gospodina za našega brata i kolegu fra Ivana da ga primi u svoje kraljevstvo istine i pravde, kraljevstvo ljubavi i mira, gdje sunce ne pozna zalaza.

Čvrsto se nadamo da je naš pokojnik već čuo riječi blaženoga učitelja Isusa Krista: Dobro, dobri i vjerni slugo: u malome si bio vjeran uđi u veselje Gospodara svoga!

Od fra Ivana oprostili su se još njegov sinovac fra Ante Akrap, te u ime mladih Sinja i Cetinske krajine Mislav Cvitković.

† Stjepan Vrljičak

Dana 12. srpnja 2008. godine blago je u Gospodinu preminuo, u sedamdeset i devetoj godini života, okrijepljena sakramentima naše vjere Stjepan Vrljičak, otac našega fra Petra Vrljička.

Sprovodni obredi za dragog nam pokojnika obavljani su 14. srpnja 2008. godine na mjesnom groblju Sv. Ane u Poljicima.

Pomoćnici kršćana

Fra Petar Lubina, POMOĆNICI KRŠĆANA, Knjižnica „Marije“ - knjiga 53, Split, 2008.

Nakon što je plodove svoga rada s područja molitvenih sadržaja marijanske prisutnosti u životu Crkve do polovice XVI. stoljeća objavio u dvjema zbirkama marijanskih molitava “Bogorodici Djevici” (2005.) i “Majci milosrđa” (2006.), urednik “Marije” Petar Lubina pruža nam novu, treću zbirku marijanskih molitava. To su izabrane molitve Gospi novoga vijeka, nastale u razdoblju od polovice XVI. do polovice XX. stoljeća. Pojavljivale su se u različitim životnim trenucima, a slagali su ih sveci i obični kršćani, poznati bogoslovci, pape i biskupi, muškarci i žene u zajedništvu s cijelom Crkvom. Sabrane su uglavnom iz inozemnih zbirki i vjerskih časopisa, poredane su po vremenskom slijedu kako su nastajale, a većim su dijelom prvi put na hrvatski jezik prevedene.

Ova zbirka svjedoči da su se i kršćani novoga vijeka na svoj način obraćali Majci Gospodinovoj. Zlatna nit koja se provlači kroz četiri stoljeća obrađenu marijansku baštinu mogla bi se sažeti u zazivu Gospi kao “Pomoćnici kršćana”. U njoj su Isusovi sljedbenici prepoznavali svoju vjernu Pomoćnicu, odvažnu Odvjetnicu i moćnu Zagovornicu, onu koja ih vodi Bogu i upućuje da čine ono što Isus od njih traži. U zajedništvu svetih Ona je molila s njima i zagovarala ih kod Boga, kao što i danas moli Boga s nama i za nas, a ovo molitveno blago može poslužiti i novim naraštajima kao svjedočanstvo, uzorak i nadahnuće.

